DE
DELAVSKA ENOTNOST

29. MAJA 1971 — ŠT. 21 — L. XXVIII

ZAVAROVALNICA SAVA

S

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/I
Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE in LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

gorenje

III. KONFERENCA ZSS

»Zelena luč« za družbene dogovore

Sindikati gredo v akcijo, da z ustreznimi ukrepi v delovnih organizacijah in ob upoštevanju boljših poslovnih rezultatov do konca letošnjega leta dosežejo najnižje osebne dohodke v višini 1.000 din

Tretja konferenca Zveze sindikatov Slovenije, ki je bila 24. t. m. v veliki dvorani skupščine SRS, je prižgala „zeleno luč" za podpis predsednika RS ZSS Toneta Kropuška družbenih dogovorov o usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov v gospodarstvu in v družbenih službah. S tem so slovenski sindikati zaključili enoletno intenzivno delo, ki so ga začeli, potem ko so v skupščini SRS zavrnili predlog zakona o obdavčenju sredstev za osebne dohodke. Tretja konferenca ZSS je ocenila, da je v obeh predlogih družbenega dogovora v polni meri prišla do veljave politika sindikatov o družbenem usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov in je zato oba predloga tudi sprejela s tem, da je predlagala manjše spremembe njunega besedila.

Ne glede na določila, ki jih vsebujeta predloga družbenega dogovora glede najnižjih osebnih dohodkov pa je tretja konferenca ZSS sklenila, da si morajo sindikalne organizacije po-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Mercator
KAVA
M 450 PRODAJALN

DRAGI TOVARIŠ TITO!

V imenu delovnih ljudi in vseh občanov naše republike ter v svojem imenu Ti iskreno čestitamo za rojstni dan.

Delovni ljudje Slovenije so tako kot tolikokrat doslej tudi sedaj soglasno sprejeli Tvoja odločna stališča, v katerih vidijo pot, ki iz sedanjih težav vodi k hitrejšemu uresničevanju njihovega interesa in njihovih teženj. Zavest bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, ki si jo poglabljal v svojem dolgotrajnem revolucionarnem delovanju, je te dni ponovno dobila naravnost manifestativno potrditev slovenskega naroda.

Smisel za vse, kar se novega pojavlja v našem življenju in terja nove rešitve, ter odpiranje poti za njihovo razreševanje v duhu naše revolucije in kot njeno nadaljevanje, je eden od Tvojih nepogrešljivih osebnih prispevkov k našemu socialističnemu razvoju. Zagotavljamo Ti, da bomo vztrajali na tej poti.

Dragi tovariš Tito, ob življenjskem jubileju želimo Tebi in tovarišici Jovanki mnogo sreče, dobrega zdravja in osebnega zadovoljstva.

Sergej Kraigher
Stane Kavčič
France Popit
Janez Vipotnik
Tone Kropušek
Janko Rudolf
Živko Pregl

pravi naslov za denarne zadeve
ljubljanska banka

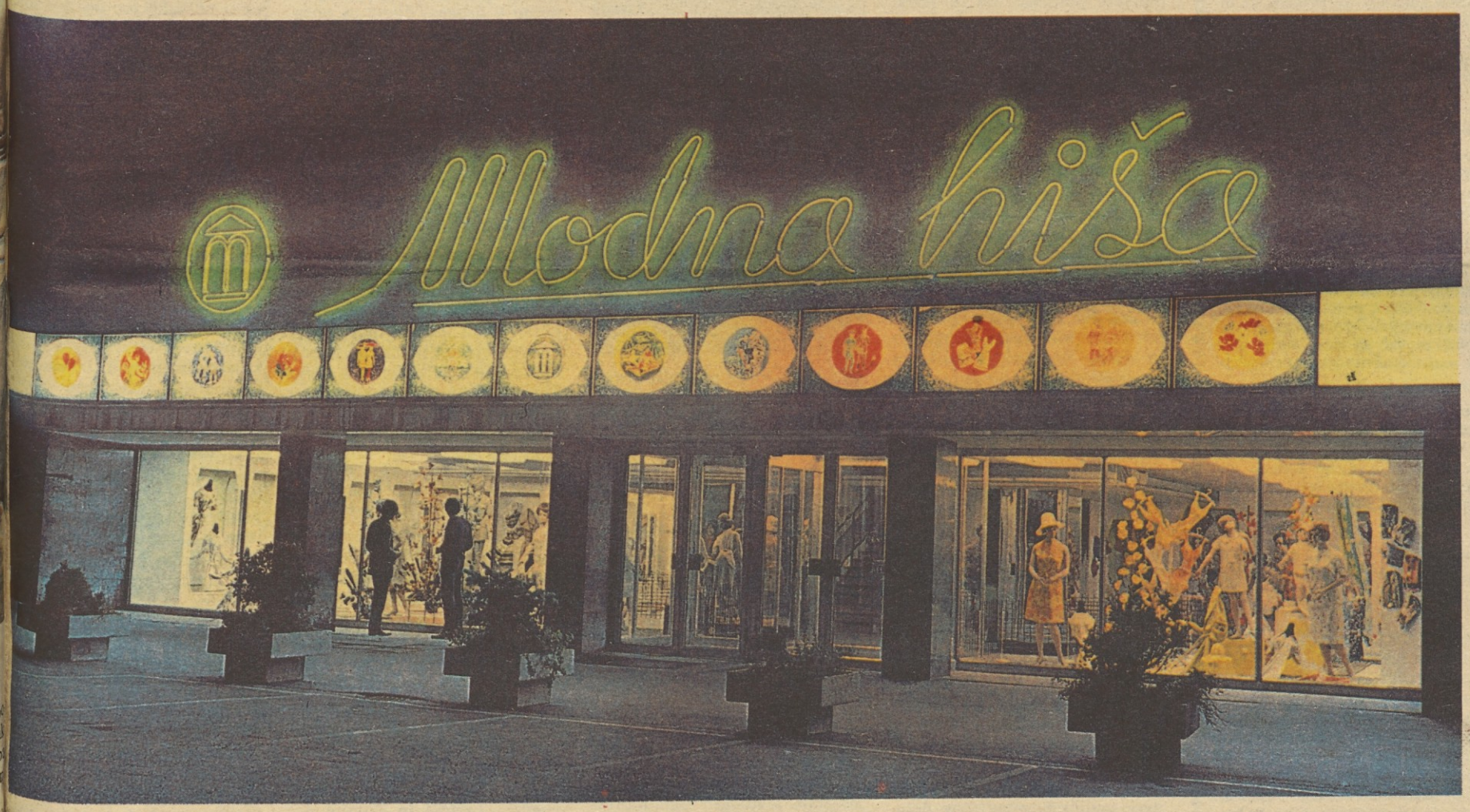

Luči mesta

Foto: A. AGNIČ

STJEPAN ŠAUBERT:

Stabilnost v delitvi dohodka je eden najpomembnejših dejavnikov stabilnosti

Povzetek referata na III. konferenci Zveze sindikatov Slovenije

V svoji uvodni besedi na III. konferenci ZSS je predsednik RO sindikata delavcev industrije in rudarstva Stjepan Šaubert dejal, da v sindikatih že dolgo ni dileme o družbeni upravičenosti usmerjanja delitve dohodka. Že pred letom dni so se sindikati na svoji II. konferenci zavzemali za stabilnost v delitvi dohodka, ker je ta stabilnost eden od najpomembnejših dejavnikov splošne stabilnosti. Že takrat so sindikati poudarili, da rezultatov dela ni mogoče meriti samo na osnovi živega dela, temveč da je nujno potrebno upoštevati tudi vložena sredstva. Poudarjali so, da so bistveni elementi usmerjanja določanje spodnje meje osebnih dohodkov za reprodukcijo živega dela in vloženih sredstev za reprodukcijo ter ukrepi, ki naj sledijo, če delovna organizacija teh obveznosti ne zmore. Prav tako so se sindikati že takrat izrekli za sankcije zavoljo morebitnega nespoštovanja samoupravnih sporazumov. Na podlagi teh stališč svoje II. konference so potem sindikati tvorno sodelovali pri koncipiranju zakona, za njihovo realizacijo pa so se zavzemali pri izdelavi osnutkov in predlogov splošnih družbenih dogovorov.

Sindikati menijo, da bi bil anahronizem v razvijajočem se sistemu samoupravnih družbenih odnosov, če bi „pravilno" delitev dohodka in osebnih dohodkov urejali administrativno, s strani države, prav tako pa smatrajo za nesprejemljivo absolutno avtonomno delitev dohodka, ki bi bila zaprta za tovarniški zid. Nič manjšo nevarnost od tiste, ki bi jo predstavljalo neposredno državno urejanje delitve, ne bi pomenilo pričakovanje, da bi za odnose, ki nastajajo z delitvijo in zaradi delitve dohodka med delavci in med delovnimi kolektivi, prevzeli vso odgovornost sindikati. Kot sestavni del samoupravnih socialističnih odnosov so sindikati sicer soodgovorni za celoto

(Nadaljevanje na 2. strani)

KLI
LOGATEC
VAM NUDI
KVALITETNA
OKNA
BALKONSKA VRATA
ROLETE

Vreme ni zanesljivo — zanesljiv je INDIP LENDAVA

Stabilnost v delitvi dohodka je eden najpomembnejših dejavnikov stabilnosti

STJEPAN ŠAUBERT: Samoupravno sporazumevanje je akt izrazito samoupravnega značaja, vlog sindikata pa je, da spremlja to sporazumevanje, njegove rezultate in da družbeno-politično ocenju morebitna odstopanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

družbeno-ekonomskih in političnih razmer, katerih bistveni del so razmerja, izražena v dohodku, vendar pa so sindikati bili in bodo morali biti tudi v bodoče predvsem politično angažirani na razvoju sistema samoupravnega sporazumevanja o usmerjanju delitve dohodka, pa tudi soodgovorni za eventualne ukrepe družbeno intervencijskega značaja. Realno vrednost trajnega urejanja razmerij, ki izvirajo iz združenega dela, pa imajo le rešitve, ki slonijo na samoupravnih sporazumih združenih proizvajalcev.

ZA ENAKO DELO ENAKO PLAČILO

Ko je nato govoril o pripravljanju predlogov splošnih družbenih dogovorov, je Stjepan Šaubert poudaril, da je javna razprava o osnutkih teh dogovorov bila najbolje organizirana prav v sindikalnih organizacijah. Delovni kolektivi so zelo zainteresirani za ureditev vprašanj v zvezi z usmerjanjem delitve dohodkov, več kot poldrug mesec trajajoča razprava pa je sindikalnemu aktivu omogočila, da podrobno spozna ne le koncept družbenih dogovorov, temveč tudi celoten kompleks družbenega in samoupravnega sporazumevanja.

Eno od centralnih vprašanj, po katerem delavci ocenjujejo in bodo ocenjevali uspešnost družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja, je zahteva, da morajo merila za delitev dohodka in osebnih dohodkov zagotoviti, da bodo razlike med osebnimi dohodki delavcev istih ali sorodnih izobrazbenih, kvalifikacijskih in poklicnih skupin, zaposlenih pri enakih ali sorodnih delih, predvsem odraz razlik v delovni storilnosti in v delovnih razmerah. V pripravah za izdelavo osnutkov samoupravnih sporazumov pa so bile ugotovljene razlike v osebnih dohodkih za sorodno delo, ki zahteva enako strokovno usposobljenost, celo v razmerju 1:3! Del teh razlik je seveda lahko posledica različnih rezultatov dela, vendar pa so tolikšne razlike v osebnih dohodkih tako rekoč enakih delavcev družbeno nesprejemljive in ekonomsko težko opravičljive. Ta primer praktično ponazarja politično in ekonomsko nesprejemljivost razmer, v katerih se vsi defekti primarne in sekundarne delitve odražajo celo na višini osebnih dohodkov.

Zavedajoč se tega, je komisija za pripravo družbenih dogovorov zapisala določila o kalkulativnih osebnih dohodkih in njihovih družbeno dogovorjenih višinah v prvi del družbenega dogovora in jim tako namenila pomembno vlogo pri presoji skladnosti samoupravnih sporazumov z določili zakona. Po dosedanjih izkušnjah iz priprav

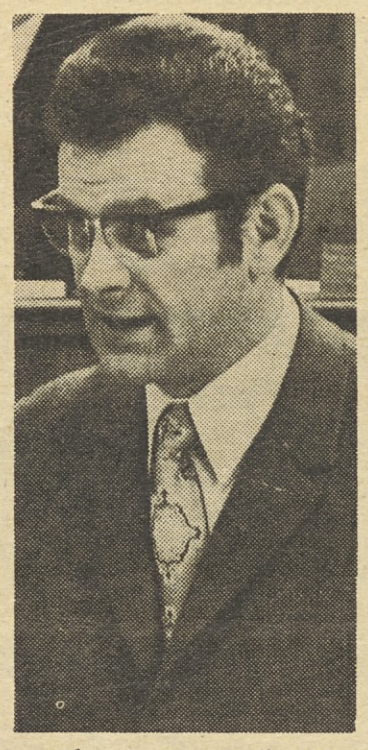

osnutkov samoupravnih sporazumov lahko pričakujemo, da bo načelo „za enako delo – enako plačilo“ možno dokaj smotrno realizirati v samoupravnih sporazumih, se pravi med podpisniki istega samoupravnega sporazuma. Bolj problematično pa je vprašanje usklajevanja kvalitete in kvantitete odnosov med različnimi samoupravnimi sporazumi, na primer med samoupravnim sporazumom gradbenih podjetij in samoupravnim sporazumom gozdnogospodarskih delovnih organizacij. Sindikati menijo, da je usklajevanja teh odnosov izredno odgovorna naloga, ki jo je treba razreševati že v času nastajanja predlogov samoupravnih sporazumov.

CENA DELA SE NE SME ZMANJŠEVATI!

Ko je nato govoril o nastajanju predlogov družbenega dogovora, je Stjepan Šaubert dejal, da je javna razprava poudarila – kar je storil tudi RS ZSS na svoji zadnji plenarni seji – da delež sredstev za osebne in skupne potrebe delavcev v družbenem proizvodu ne sme upadati. Sedanja cenenost in podcenjevanje živega dela izvira še iz planskega administrativnega gospodarjenja in ga tržno gospodarjenje le počasi vrednoti drugače, više. Tudi zaradi tega in ne le zaradi eksistenčno socialnih razlogov sindikati odločno nasprotujejo težnjam po zmanjševanju cene dela.

Kalkulativni osebni dohodki so element medsebojnega primerjanja, njihova funkcija v družbenem dogovoru pa je tudi v tem, da delujejo kot obračunski element za izračun spodnje ravni sredstev za osebne dohodke, pri čemer zneski za posamezne obračunske skupine, zapisani v drugem členu za posamezne obračunske skupine, nikakor ne pomenijo najnižjega osebnega dohodka delavcev te skupine. Drugače je seveda v samoupravnih sporazumih, ki bodo morali iti dlje, če naj realizirajo določilo 2. člena zakona o samoupravnem sporazumevanju, ki določa, da se organizacije združenega dela pri sklepanju samoupravnih sporazumov dogovorijo zlasti o spodnji ravni sredstev osebnih dohodkov zaposlenih, ki so lahko hkrati tudi dogovorjeni obračunski elementi za usklajeno ugotavljanje kalkulativnih osebnih dohodkov. Očitno je torej poudarjen namen usklajenega vrednotenja delovnih mest in poklicev.

OBDAVČITEV IZPLAČIL IZ CIVILNO-PRAVNEGA RAZMERJA

Stjepan Šaubert je v nadaljevanju opozoril na določilo 3. člena družbenega dogovora, ki pravi, da se vsota kalkulativnih osebnih dohodkov izračuna po sistemu delavec – mesec z upoštevanjem dela v podaljšanem in nočnem delovnem času. K tej vsoti ni mogoče prišteti izplačil iz civilno-pravnega razmerja, kar pomeni, da ta izplačila bremenijo neobdavčeni del sredstev za osebne in skupne potrebe. Nimamo sicer statističnih podatkov o izplačilih iz naslova civilno-pravnega razmerja, vemo pa, da „drugi prejemki prebivalstva“ dosegajo skoraj četrtino skupnih prejemkov iz rednega delovnega razmerja. Družbeni dogovor tega ne sme tolerirati in zaradi tega sindikati podpirajo njegovo določilo, ki to onemogoča. Če bi storili drugače, bi bil celoten sistem samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja usmerjen v usklajevanje tistih odnosov v delitvi, kjer že doslej ni bilo nobenih posebnih ekscesov.

Tovariš Šaubert je nato dejal, da je vrednotenje dela v podaljšanem nočnem delovnem času v družbenem dogovoru za družbene dejavnosti opredeljeno, v družbenem dogovoru za gospodarstvo pa ne, temveč je to preneseno na samoupravne sporazume. V javni razpravi je bila pogosto izražena zahteva, da bi v družbenem dogovoru za gospodarstvo kazalo zapisati vsaj minimalne določbe za vrednotenje tega dela, ker vlada sedaj na tem področju dokajšnja r nolikost. Zato je potrebno, se III. konferenca ZSS izreče tem vprašanju.

SANKCIJE ZA NEPODPISNIKE SAMOUPRAVNIH SPORAZUMOV

Prvi in drugi del predlo družbenega dogovora sta čena, kar pomeni, da bodo lovni ljudje s samoupravni sporazumi določali načela merila, po katerih se bodo nali, ko bodo delili doseženi hodek. To pa seveda velja le tiste delovne organizacije, bodo sklenile samoupravni sp razum. Zaradi tega vseb splošni družbeni dogovor v sv jem drugem delu določbe za posredno uporabo kot sankc za tista podjetja, ki ne bi po pisala samoupravnih sporaz mov. Ker je to sankcija za izo rano ravnanje, so pravice ma še in upoštevani odnosi popre ni ter ne spoštujejo posebnos panoge ali delovne organizacij Dovoljena je na primer le tak na razporeditev delavcev po o računskih skupinah za izraču kalkulativnih osebnih doho kov, kot je to določeno v členu družbenega dogovor torej po dejanski stroko usposobljenosti.

Konferenca – je nadalje tovariš Šaubert – bi morala vzeti stališče tudi do predlog izraženega v javni razpravi, katerem bi ob valorizaciji ka kulativnih osebnih dohodkov družbenem dogovoru mor upoštevati poleg povečanih ži ljenjskih stroškov tudi naraščanje družbene produktivnos dela. Kalkulativni osebni do hodki v družbenem dogovor pomenijo družbeno dogovo jeno spodnjo mejo vrednoten živega dela, ne pa eksistenčn minimum. Zaradi tega je zlas za daljše obdobje nujno uvelja ljati korekture, ki bodo upošte vale ne le porast življenjsk stroškov, temveč tudi porast družbene produktivnosti dela. V nasprotnem bi se značaj ka kulativnih osebnih dohodko spremenil iz družbeno-ekonom ske v izključno socialno katego rijo. Prav tako bi se morala ko ferenca izreči tudi o predlog po katerem bi višino sredstev skupne potrebe delavcev in zn ske osebnih prejemkov, ki br menijo materialne stroške, spr minjali po določenem avtom tizmu.

Sedaj je v pripravi kakih 7 samoupravnih sporazumov; n kateri predlogi teh sporazumo so že v končni fazi in bodo da v razpravo neposredno po pod pisu splošnih družbenih dogo vorov. Samoupravno sporazu mevanje – je na zaključku po udaril tov. Šaubert – je akt i razito samoupravnega značaj Vloga sindikalnih organizacij je da to sporazumevanje spodbu jajo, spremljajo njegove rezu tate in družbeno-politično oc njujejo morebitna odstopanj Pri tem pa sindikati niso in smejo biti osamljeni! Družbe dogovor podpisuje sicer ve partnerjev, pa vendar tudi to daje pravice družbeno-politič nim dejavnikom, da se morebit distancirajo od te problematike ki je centralnega pomena za n daljnji razvoj ne le ekonomski temveč tudi političnih od nosov.

Dovolite mi, da dam nekaj pripomb oziroma amandmajev delegatov s področja družbenih dejavnosti na predloga družbenih dogovorov.

Predlagamo, da bi besedilo sedanjih predlogov izboljšali tako, da bi v preambuli obeh družbenih dogovorov navedli potrebo, da samoupravno spoznanje spodbuja tudi napredek dejavnosti tako na gospodarskem kot na negospodarskem področju. Izredno pomembna se nam zdi odločitev nekakšnega „metra“, neke orientacijske vrednosti dela, ki bi bila značilna za letošnje leto, dogovarjati pa bi se morali seveda o tem tudi kot sistemu. Gre za to, da sedanji osnutki samoupravnih sporazumov ne določajo tega „metra“. Menimo, da bi bilo to vrednost potrebno dodati in jo količinsko izraziti za letošnje leto. Zato predlagamo, da se v 3. člen doda, da je vrednost dela pogojno nekvalificiranega delavca v Sloveniji za leto 1971 približno 1.000 dinarjev. To je sedanja situacija. Ta amandma je bistvenega pomena za usklajeno vrednotenje dela med posameznimi panogami, ker sicer praktično ne bo mogoče uresničiti načela „za enako delo – enako plačilo“. Brez take enotne mere vrednosti dela pogojno nekvalificiranega delavca bi v posameznih samoupravnih sporazumih lahko določili bistveno različne vrednosti in pomembno zmanjšati možnosti, da bi bile razlike v osebnih dohodkih le izraz zahtevnosti dela, delovnih razmer in delovnih rezultatov.

Menimo torej, da bi taka določba morala priti v oba splošna družbena dogovora. To pomeni, da bi strokovno metodo izračuna pogojno nekvalificiranega delavca tudi družbeno verificirali kot obvezno primerjavo za vrednost dela v različnih samoupravnih sporazumih.

Prav tako je v razpravi v našem sindikatu in drugih sindikatih prišla do veljave zahteva, da se v Sloveniji dogovorimo o najnižji vrednosti dela.

Pripombe in amandmaji

● Vinko Kastelic o stališčih, ki so se izoblikovala v družbenih dejavnostih do predlogov družbenih dogovorov

Menimo, da se je od II. konference ZSS v življenjskih stroških in osebnih dohodkih toliko spremenilo, da ne bi bilo več mogoče zagovarjati najnižjega osebnega dohodka v znesku 800. – dinarjev, pač pa bi bilo treba ta znesek določiti na 900 dinarjev, zato predlagamo tudi ustrezno spremembo predlogov družbenih dogovorov!

Naši delegati s področja znanosti predlagajo, da se doda še nova kvalifikacijska skupina, in sicer osma: doktorat znanosti. To pomeni, da bi bilo treba ustrezno razširiti te skupine in določiti orientacijsko vrednost tudi za doktorat znanosti. Smatramo, da bi bilo to potrebno zaradi izboljševanja kvalifikacijske strukture in večjega upoštevanja znanja ter zato tudi predlagamo konkretno formulacijo.

VALORIZACIJE NAJ BODO AVTOMATIČNE

Kot je že omenil tovariš Šaubert v uvodnem referatu, je eno bistvenih vprašanj valorizacija kalkulativnih osebnih dohodkov. Kot vidite, se predlaga, da se kalkulativni osebni dohodki valorizirajo samo vsako leto s povišanjem življenjskih stroškov. Menimo, da to ni sprejemljivo tudi s stališča Zveze sindikatov in sindikatov sploh, ki zagovarjajo nezmanjšano udeležbo osebnih dohodkov v delitvi družbenega proizvoda. Zato predlagamo, da se ta formulacija spremeni tako, da bi se glasila: „Navedeni zneski kalkulativnih neto osebnih dohodkov se vsako leto valorizirajo tako, da se upošteva povečanje osebnih dohodkov, predvideno v aktih skupščine SR Slovenije v tekoči ekonomski politiki. Če se ob koncu leta ugotovi, da so se osebni dohodki povečali za več ali manj kot je bilo planirano, se ta razlika obračuna pri naslednjem obdobju za valorizacijo.“

Predlagamo tudi, da se uvede avtomatizem v vseh tistih točkah družbenega dogovora – gre predvsem za tisti njegov del, ki določa izdatke iz materialnih stroškov – kjer bi bila valorizacija po življenjskih stroških normalna, kot so dnevnice, kilometrina, znesek za regres itd. Sodimo, da ne bi bilo potrebno obremenjevati vseh družbenih dejavnikov s tem, da se zaradi manj pomembnih sprememb vsako leto ponovno sestajamo in sklepamo družbeni dogovor.

Prav tako predlagamo, da naj bi znašala dnevnica do 100 dinarjev in polovico stroškov za prenočišče. Taka rešitev bi spodbujala racionalno porabo na tem področju, v nasprotju s sedanjim predlogom, ki predvideva, da se nočnina plača v celoti.

Predlagamo tudi, da se na koncu 10. člena doda nov odstavek, ki naj bi se glasil:

„S samoupravnimi sporazumi se lahko določijo tudi druge vrste osebnih prejemkov, ki bremenijo materialne stroške. V samoupravnih sporazumih bi bilo primerno določiti, da udeleženci samoupravnega sporazuma ne bodo izplačevali osebnih prejemkov na račun materialnih stroškov, ki niso v sporazumu izrecno predvideni. Taka omejitev naj bi veljala tudi za izdatke sklada skupne porabe.“

Ta določba je utemeljena z dejstvom, da so nekatere delovne organizacije izplačale nesorazmerno velike zneske iz teh naslovov. Obstaja bojazen, da bi si take delovne organizacije v novih razmerah izmišljale nove vrste izdatkov in tako izigravale sporazum.

To so nekatere pripombe k predlogoma družbenega dogovora in predlagamo, da jih konferenca sprejme, saj bi z njimi izboljšali njuno sedanje besedilo, na drugi strani pa bi dali delovnim organizacijam tudi določeno pozitivno usmeritev pri sklepanju samoupravnih sporazumov.

»Zelena luč« za družbene dogovore

(Nadaljevanje s 1. strani)

staviti za cilj, da v Sloveniji do konca letošnjega leta z ustreznimi ukrepi v delovnih organizacijah in ob upoštevanju boljših poslovnih rezultatov dosežemo najnižje osebne dohodke v višini 1000 dinarjev. Omenjeni znesek naj bi bil hkrati orientacija za vrednotenje dela pogojno nekvalificiranega delavca pri verifikaciji samoupravnih sporazumov.

Konferenco je odprl predsednik RS ZSS Tone Kropušek, ki je pozdravil njene delegate (konference se je udeležilo 222 delegatov) in goste, med njimi sekretarja CK ZKS inž. Andreja Marinca, predsednika ZMS Živka Pregla, sekretarja RK SZDL Vlada Beznika, člana republiškega izvršnega sveta inž. Borisa Vadnjala, republiškega sekretarja za delo in njegovega pomočnika Jožeta Božiča in Rada Mikliča ter predstavnike RS Zveze sindikatov Hrvatske.

Po izvolitvi organov konference je uvodno besedo k osrednji točki njenega dnevnega reda – razpravi o osnutkih družbenih dogovorov o usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov ter razpravi o izhodiščih za sklepanje samoupravnih sporazumov – podal predsednik RO sindikata delavcev industrije in rudarstva Stjepan Šaubert.

Sledila je razprava, v kateri so sodelovali Vinko Kastelic, Rihard Žnidar, Pavle Gmeiner, Breda Blaznik, Srečko Mlinarič, Drago Petrovič, Ludvik Kuhar, Ante Novak, Ivan Arzenšek, Andrej Grahor, Evgenij Valjavec, inž. Ivan Kukovec, Janko Rozman, Rudolf Gajič, Marija Brglez, Stane Uhan, Mitja Švab, Jurij Kogoj in Tone Kropušek.

Na zaključku razprave je podpredsednik RS ZSS Jože Globačnik povzel njene ugotovitve in navodila za delovanje sindikalnih organizacij, ki jih je tretja konferenca ZSS soglasno sprejela. Hkrati s tem je konferenca pooblastila vodstvo RS ZSS, da se s sopodpisnikoma obeh družbenih dogovorov (Izvršnim svetom in Gospodarsko zbornico) sporazume o morebitnih manjših spremembah njunega besedila.

M. P.

Ob zaključku redakcije

Podpis družbenih dogovorov

V Domu sindikatov v Ljubljani sta bila v petek, 28. maja podpisana družbena dogovora (za gospodarstvo in družbene dejavnosti) o načelih in merilih za presojo skladnosti samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov z določili zakona. V prisotnosti predstavnikov vseh treh partnerjev družbenih dogovorov je v imenu Izvršnega sveta skupščine SRS oba dogovora podpisal predsednik izvršnega sveta Stane Kavčič, v imenu Zveze sindikatov Slovenije predsednik RS ZSS Tone Kropušek, v imenu Gospodarske zbornice SRS pa je družbeni dogovor o usmerjanju delitve dohodka v gospodarstvu podpisal Leopold Krese. M. P.

BREST
POHIŠTVO

TONE KROPUŠEK:

Gremo v bitko za smotrno oblikovanje in delitev dohodka

Povzetek govora predsednika RS ZSS na III. konferenci Zveze sindikatov Slovenije

Z današnjo konferenco pravzaprav izpolnjujemo enega nadvse pomembnih sklepov kongresa samoupravljavcev; dejal bi, da z načelnega področja prehajamo v konkretno akcijo, v samoupravno bitko za smotrno oblikovanje in delitev dohodka. Vsakdo, ki je v konkretni bitki, pa je nujno izpostavljen kritikam, težavam in odgovornosti. V sindikatih sprejemamo te težave zato, da se bomo z njimi spoprijemali, sprejemamo kritiko, ki je konstruktivna, zato da bomo pomagali spreminjati stvari na bolje, in sprejemamo odgovornost za to, da bi ta odgovornost bila soodgovornost.

Dohodek in njegova delitev naj postaneta samoupravna pravica in praksa proizvajalcev. Administriranje na tem področju naj zamenjajo družbeni dogovori ter samoupravni sporazumi tistih, ki dohodek ustvarjajo. Tako smo govorili na kongresu samoupravljavcev in tako smo na tem kongresu tudi sklenili.

Vmes, pa ne tako mimogrede, naj rečem, da v slovenskih sindikatih nikoli ni bilo dileme o potrebnosti usmerjanja dohodka. Vsa naša prizadevanja so od vsega začetka izhajala iz spoznane potrebe, da je dohodek potrebno usmerjati, vendar samoupravno usmerjati.

Naša današnja konferenca torej pomeni zaključek več kot enoletnega iskanja meril in pravil za samoupravno sporazumevanje o dohodku in o njegovi delitvi. V tej demokratični politični in ekonomski akciji je neposredno sodelovalo na deset tisoče članov sindikata, na deset tisoče naših delavcev, seveda skupaj s strokovnjaki in drugimi dejavniki. Tako smo prišli do sprejemljivih osnutkov družbenih dogovorov, ki vsebujejo globalna in osnovna merila za samoupravno sporazumevanje. S tem, da bomo podpisali splošne družbene dogovore – upam vsaj, da bomo na tej konferenci dobili za to pooblastila – pa za nas naloga še zdaleč ni končana. Dejal bi celo, da se ta naloga šele začenja. Samoupravni organi morajo v najkrajšem času izoblikovati medsebojne sporazume o delitvi. Takih samoupravnih sporazumov bo blizu 70 in komisije, ki naj bi jih pripravile, so že pričele z delom.

S samoupravnimi sporazumi o delitvi dohodka prenašamo politiko delitve neposredno na samoupravne organe. Sindikati imamo v tem procesu seveda zelo odgovorno nalogo, ki pa ostaja politična naloga. Zato zavračamo težnje, ki so močnejše izven sindikatov kot v sindikatih, naj bi sindikati prevzeli tiste funkcije – predvsem operativne – na področju delitve, ki jih je sedaj imela državna regulativa. Nočemo nadaljevati funkcij države, ker bi se s tem postavili nad samoupravo kot njen razsodnik ali celo skrbnik, ker bi se s tem postavili nad tisto, kar hočemo razvijati, to se pravi nad samoupravne odnose. Funkcija sindikatov je in ostaja v pobudi, da bo sporazumevanje javno, da se krogi partnerjev ne zožujejo in da javno in sproti politično identificiramo negospodarno ravnanje – tudi takrat, ko se bomo samoupravno sporazumevali. V tem smislu lahko komisije, ki pripravljajo samoupravne sporazume, pričakujejo polno pomoč naše organizacije.

IZDELALI BOMO KONKRETEN PROGRAM AKCIJ ZA IZPOLNITEV NALOG KONGRESA SAMOUPRAVLJAVCEV

Z današnjo konferenco začenjamo politično in ekonomsko bitko – poudarjam politično in ekonomsko in ne samo socialno bitko – še na enem področju: za spodnjo mejo ekonomsko še upravičenega osebnega dohodka. Ta dohodek naj bi bil do konca leta 1.000 dinarjev. To je ekonomska bitka, kar praktično pomeni, da si bomo sindikati prizadevali usmerjati sredstva za razširjeno reprodukcijo predvsem v modernizacijo, da si bomo prizadevali usmerjati sredstva skladov skupnih rezerv, oplojena z bančnimi sredstvi predvsem v prestrukturiranje proizvodnje, pri tem pa težili zlasti za odpravo tistih delovnih mest, ki ne zagotavljajo dostojnega vrednotenja živega dela: 1.000 dinarjev.

Dejal sem, da z družbenimi dogovori in s samoupravnimi sporazumi uresničujemo eno glavnih nalog kongresa samoupravljavcev. Kongres je razpravljal tudi o mnogih drugih nalogah, zato moramo izdelati strategijo naše politične akcije, usmerjene na tista področja, ki jih je nakazal kongres. Številne probleme in vprašanja, o katerih je bilo govora in o katerih je sklepal kongres samoupravljavcev, smo že postavili kot politične cilje na naši drugi konferenci. Predlagam, da naša današnja konferenca pooblasti plenum republiškega sveta, da v smislu resolucij zadnjega kongresa samoupravljavcev izdela praktičen program konkretne politične in samoupravne bitke na tistih področjih, na katerih se bodo sindikati v naslednjem obdobju predvsem angažirali.

Sredstvo za ohranitev svežine in vitalnosti
polljuven
medex
Ljubljana

Na drugi konferenci Zveze sindikatov Slovenije smo dali pomembno mesto oblikovanju in delitvi dohodka in v sprejetih stališčih opredelili poglavitne cilje delovanja sindikatov pri razreševanju protislovnih interesov na tem področju.

III. konferenca ZSS ugotavlja:

– da je med drugo in tretjo konferenco Zveze sindikatov Slovenije skupščina SR Slovenije sprejela zakon o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov, ki je po svoji vsebini v skladu s stališči II. konference in javne razprave v sindikalnih organizacijah;

– da so bile pred sprejetjem zakona v sindikalnih organizacijah na vseh ravneh javne razprave in da so republiški svet Zveze sindikatov Slovenije in njegovi organi ob sprejetju zakona zagovarjali sprejeta stališča v javni razpravi;

– da so sindikati organizirali javno razpravo o vsebini družbenih dogovorov, ki sta danes predložena konferenci in ki vsebujeta bistvene predloge, dane v razpravi;

– da so republiški svet Zveze sindikatov in republiški odbori sindikatov posameznih dejavnosti intenzivno sodelovali v politično-organizacijskih pripravah za sklepanje samoupravnih sporazumov, tako da iniciativni odbori, ki pripravljajo predloge samoupravnih sporazumov, lahko uspešno nadaljujejo delo;

– da je v prihodnje ena temeljnih nalog sindikalnih organizacij, da delovne organizacije spodbudijo, naj bi pri pripravljanju osnutkov samoupravnih sporazumov sodelovalo čimveč strokovnjakov; o pripravljenih predlogih sporazumov naj bi ob aktivni prisotnosti sindikalnih organizacij čimprej razpravljali in jih sprejeli delovni kolektivi.

III. konferenca Zveze sindikatov Slovenije sprejema vsebino uvodnega referata in tele ugotovitve in napotila za delovanje sindikalnih organizacij:

1.

Konferenca sprejema predloge družbenih dogovorov kot sredstvo za presojanje skladnosti samoupravnih sporazumov z zakonom. Predloga ne posegata v normativno urejanje delitve dohodka in osebnih dohodkov v samoupravnih sporazumih. Predlog o zgornji meji sredstev sklada skupne porabe za regresiranje dopustov in družbene prehrane in določilo o osebnih prejemkih, ki bremenijo materialne stroške, sta bila v javni razpravi sprejeta.

2.

Kalkulativni osebni dohodki so v družbenem dogovoru obračunski element in kazalec spodnje meje sredstev za osebne dohodke, hkrati pa so tudi merilo za presojanje še sprejemljive družbene rentabilnosti delovnih organizacij.

3.

Najnižji osebni dohodek je sicer določen sorazmerno nizko, vendar pa upošteva možnosti in stanje v različnih delovnih organizacijah ter območjih v Sloveniji. Konferenca ne glede na najnižje osebne dohodke, zapisane v družbenem dogovoru, postavlja za cilj, da moramo do konca leta 1971 z ustreznimi ukrepi v delovnih organizacijah in ob upoštevanju boljših poslovnih rezultatov doseči najnižje osebne dohodke 1000 dinarjev. Ta znesek naj bi služil tudi kot orientacija za vrednotenje pogojno nekvalificiranega delavca pri verifikaciji samoupravnih sporazumov.

4.

Konferenca ugotavlja, da predloga družbenih dogovorov ne vsebujeta meril za upoštevanje minulega dela. Zato nosilcem samoupravnih sporazumov predlaga, da to skladno s splošnimi in svojimi spoznanji upoštevajo pri sklepanju sporazumov.

5.

Konferenca ugotavlja, da so oblikovane skupine podpisnikov samoupravnih sporazumov skladne z interesi večine članov sindikatov in njihovih organizacij. Meni, da je treba pri tem dosledno upoštevati proizvodno načelo, zato števila samoupravnih sporazumov vsaj za zdaj ne bi kazalo povečati.

6.

Pri oblikovanju samoupravnih sporazumov se morajo sindikalne organizacije zavzemati za njihovo javnost in demokratičnost. Že med nastajanjem sporazumov je treba doseči skladnost rešitev in zagotoviti cilje usmerjanja. Ne moremo se zanašati samo na soglasja pristojnih republiških odborov sindikatov in na verifikacijski postopek, saj bi bilo to politično kratkovidno in bi moglo pripeljati do nasprotja med na videz uradniškim razsojanjem in težnjami podpisnikov sporazumov.

7.

Sindikalne organizacije se bodo tudi zavzele, da bodo samoupravni sporazumi čimprej podpisani. Ne bodo se izogibale ugotavljanju tistih delovnih organizacij, ki bodo kazale nasprotne težnje družbenemu urejanju delitve dohodka in osebnih dohodkov.

8.

Konferenca odklanja tezo, naj bi bili sindikati glavni neposredni nosilci usklajevanja različnih interesov, ki so prisotni pri delitvi dohodka. Sindikati lahko skladno s svojim družbenim položajem sprejmejo samo vlogo političnega nosilca na področju usmerjanja.

9.

V Sloveniji nimamo take delovne organizacije, ki bi lahko na ustrezno strokovni ravni proučevala – za zdaj vsaj tekoče – problematiko delitve dohodka in osebnih dohodkov. Zato konferenca sopodpisnikoma družbenih dogovorov predlaga, naj bi čimprej ustanovili takšno organizacijo. Sindikati so pripravljeni prevzeti njeno soustanoviteljstvo.

Do ustanovitve posebne organizacije, naj bi pristojni upravni organ sproti obveščal podpisnike samoupravnih sporazumov o izkušnjah drugih.

10.

Konferenca zavezuje pristojne republiške odbore, da pri dajanju soglasij k samoupravnim sporazumom upoštevajo določbe mednarodne konvencije o vrednotenju nadurnega in nočnega dela. Pri tem ostajajo sindikati pri svojem načelu za zmanjšanje nadurnega in nočnega dela in pri polni zasedenosti sistemiziranih delovnih mest. Izjeme so možne, če to terja narava tehnoloških postopkov. Sicer pa naj bo tako delo primerno visoko vrednoteno.

11.

Konferenca ni sprejela predlogov, da bi obseg potrošnje – ki izvira iz civilnopravnega delovnega razmerja – upoštevali kot del osebnih prejemkov, ki naj bi bili družbeno neobvladani z družbenim dogovorom in zlasti s samoupravnimi sporazumi. Ti osebni prejemki so najpogosteje razlog za neutemeljeno socialno razlikovanje. Razprave o tem vprašanju so pokazale, da je treba s strani upravnih organov republike pripraviti analizo učinkov različnih prispevkov in davkov na osebne prejemke.

12.

Konferenca je sklenila, da se predloga družbenih dogovorov dopolnita v naslednjih vsebinsko pomembnih točkah:

– pri kalkulativnih osebnih dohodkih je treba vnesti novo obračunsko skupino za tiste, ki so si pridobili doktorat znanosti (KOD je 3.000 dinarjev; indeks 375);

– pri valorizaciji kalkulativnih osebnih dohodkov je treba skladno z ekonomsko politiko SR Slovenije upoštevati porast družbene produktivnosti dela;

– pri delovnih mestih, za katera je kalkulativni osebni dohodek možno povečati do 40 %, je treba upoštevati ne le vodilne delavce, temveč tudi delavce s statusom individualnega izvršilnega organa;

– pri opredeljevanju najvišjega osebnega dohodka za normalni delovni uspeh v polnem delovnem času je treba izpustiti besedico „praviloma";

– v oba družbena dogovora je treba vnesti nov člen, ki naj ureja spreminjanje zneskov osebnih prejemkov iz sklada skupne porabe in osebnih prejemkov, ki bremenijo materialne stroške, tako da se le-ti valorizirajo skladno z uradno ugotovljenim gibanjem cen v SR Sloveniji.

Člani konference so v razpravi utemeljeno opozarjali na nekatera vprašanja, ki v predlogih družbenih dogovorov niso posebej ali pa zadosti izražena. Večina teh predlogov zadeva področje, ki ga bodo uredili samoupravni sporazumi ali pa terjajo spremembe v zakonodaji. Deloma bo ta vprašanja možno reševati tudi v praksi družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja, seveda vključno s pričakovanim spreminjanjem ob novih spoznanjih.

Po javni razpravi, uvodni obrazložitvi, razpravi in sklepih konference o obeh predlogih družbenih dogovorov, so se člani konference strinjali, da predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije podpiše oba družbena dogovora. Konferenca Zveze sindikatov Slovenije pooblašča hkrati predsednika republiškega sveta, da s sopodpisnikoma dokončno uskladi besedilo dogovora.

V Ljubljani, 24. maja 1971

novo!
9V super baterija za transistorje

PRVA BATERIJA ELEKTROKEMIJSKEGA SISTEMA ZRAČNE DEPOLARIZACIJE V JUGOSLAVIJI, PO MNENJU STROKOVNJAKOV ENA NAJBOLJŠIH NA SVETU

tovarna baterij in baterijskih naprav zmaj, ljubljana
ZMAJ

V Kranju se te dni mudijo na obisku italijanski sindikalni delavci iz Savone. 36-članska delegacija sindikalnih zvez CGIL, CISL in UIL je s tem vrnila lanski obisk Kranjčanov v Savoni.

Italijani so obiskali in imeli razgovore v Skupščini občine Kranj, v občinskem sindikalnem svetu, Iskri in Savi. Zanimali so se predvsem za stanovanjsko problematiko, za socialno zavarovanje in samoupravljanje. Sami pa so pripovedovali o prizadevanjih njihovih treh central, da bi se združile v enotno UNITA.

V kranjski Iskri, od koder je tudi naš posnetek, so gosti iz Savone največ spraševali o socialnem zavarovanju, normah, nadurnem delu, izobraževanju in problemih dela na tekočem traku.

NA LINIJI 323-554

DRAVOGRAD

Predstavniki občinskih sindikalnih vodstev iz Koroške so se že dogovorili, da bodo sklicali v Dravogradu takoj po III. konferenci slovenskih sindikatov skupno sejo vseh štirih koroških občinskih sindikalnih svetov, na kateri bodo govorili o nalogah sindikata pri uresničevanju zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov. (ek)

SLOVENSKE KONJICE

Na razširjeni seji plenuma OSS Slovenske Konjice so v celoti podprli sklepe drugega kongresa samoupravljalcev Jugoslavije in sklepe predsedstva CK ZKJ. Ko so člani tega foruma govorili o naraščanju cen in o negativnih pojavih, so poudarili, da je treba te zadeve najprej urediti v „lastni hiši", to je v svoji občini. V. L.

ŽALEC

Pred dnevi je občinski sindikalni svet Žalec pripravil tridnevni seminar za vodstvo osnovnih sindikalnih organizacij v občini. Na seminarju, ki se ga je udeležilo kakih 40 sindikalnih delavcev, so razpravljali o ekonomski politiki za leto 1971, o programu stabilizacije, dolgoročnem razvoju Slovenije ter o mestu in vlogi gospodarskih organizacij v našem sistemu. Precej so govorili tudi o gospodarstvu in družbenih službah ter o razvoju samoupravljanja in o vlogi ter nalogah sindikatov na tem področju. T. TAVČAR

CELJE

Zadošča en dogovor

Na zadnji seji medobčinskega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti je obveljalo enotno mnenje, da za to dejavnost zadošča en sam splošni dogovor, čeprav jih zakon dovoljuje več. Zavzeli so se tudi za to, da se valorizirajo vrednosti za najnižji osebni dohodek in za regres za letni dopust, kot bodo naraščali življenjski stroški. Menili pa so, da o valorizaciji ni možno govoriti samo zavoljo življenjskih stroškov, temveč da je treba upoštevati celotno družbeno produktivnost. Zavzeli so se tudi za to, da bi za vodilna delovna mesta povečali kalkulativne osebne dohodke vsaj za 40 %. To so predlagali zavoljo tega, ker statistični podatki kažejo, da dobivajo vodilni delavci v negospodarski dejavnosti že sedaj v povprečju za 42 %, v gospodarstvu pa celo za kakih 60 % višji osebni dohodek kot drugi delavci ustrezne kvalifikacijske strukture. M. BRECL

ZASAVJE

O višini regresov

Sindikalne organizacije v Zasavju podpirajo odlok IS skupščine SRS o višini regresov za letne dopuste. Zanimivo pa je, da se v nekaterih zasavskih podjetjih ogrevajo za to, da bi vendarle nekoliko diferencirali sklepe delavskih svetov o višini in načinu podeljevanja regresov. V vseh zasavskih podjetjih namreč zaradi neugodnega finančnega položaja ne bodo mogli izplačati regresa v višini 600 dinarjev na zaposlenega in bo ponekod to povprečje znašalo le 450 dinarjev. Nekatere sindikalne organizacije v revirjih sodijo, da bi morali bolj pomagati tistim delavcem z nižjimi osebnimi dohodki in tistim, ki imajo številne družine. Zanimivo je, da so nekateri zasavski kolektivi že ubrali pot diferenciranih regresov za dopust. Ponekod priznavajo delavcem, ki imajo nezaposlene žene in otroke, večji regres pri vplačilu oskrbnih dni v počitniških domovih. —m—

ROGAŠKA SLATINA

Obisk iz ZR Nemčije

Pred kratkim so bili člani sindikalne delegacije IG Chemie-Papier, Keramik iz mesta Weiden ZR Nemčija na obisku tudi v Rogaški Slatini. S tem so vrnili obisk jugoslovanski sindikalni delegaciji industrije stekla, ki se je lani mudila v Nemčiji. Gostje so se zanimali predvsem za družbene in gospodarske razmere, za vlogo sindikatov pri nas in za delavsko samoupravljanje. Razen nekaterih podjetij so si ogledali tudi steklarski šolski center. Na vprašanje, kaj menijo o načinu vzgoje kadrov, so povedali, da se pri njih mladina usposablja 4 dni v podjetju in samo en dan v šoli. Izredno pa je bil gostom všeč naš internatski tip vzgoje, saj so menili, da je bolj sprejemljiv predvsem zavoljo tega, ker je mogoče poleg strokovnega usposabljanja dati učencem tudi splošno vzgojo. J. T.

INDUSTRIJA
GOSTINSKE OPREME
LJUBLJANA, Trnovski pristan 8

- projektira, izdeluje in montira opremo za vse vrste kuhinj, samopostrežnih restavracij in gostinskih obratov

Se priporočamo!

TISKOVNA KONFERENCA

Pred zborom samoupravljavcev v celjski občini

V ponedeljek 31. maja bo v Celju prvi zbor samoupravljavcev celjske občine. Pobudo zanj so dali celjski sindikati, ki želijo na ta način kar najtesneje povezati samoupravljavce celotne občine in tako vplivati na hitrejše razreševanje problemov posameznih kolektivov in tudi komune kot celote.

„V naši občini čutimo, da je povezanost med sorodnimi delovnimi organizacijami slaba, ne le kar zadeva samoupravne organe, ampak tudi vodilne in strokovne delavce," je na tiskovni konferenci za novinarje slovenskega tiska in RTV poudaril predsednik celjskih sindikatov Ivan Kramer. „Z druge strani pa tudi precej šepa povezava med delovnimi organizacijami, občinsko skupščino in političnimi organizacijami v občini. Zelo poredko se primeri, da bi kolektivi na zasedanja samoupravnih organov povabili tudi, ‚zunanje' predstavnike družbeno-političnega življenja, čeprav bi bilo to marsikdaj zelo koristno. Vse to pa je po naši oceni eden od vzrokov, da naš razvoj ni tak, kot bi morda lahko bil, da težko govorimo o učinkovitosti družbenega dela, da samoupravljanje poglabljamo preveč formalno in premalo vsebinsko. Da bi slednjič le začeli odpravljati te in druge slabosti, sklicujemo zbor samoupravljavcev naše občine, ki naj bi sčasoma prerasel v stalno obliko povezovanja in samoorganiziranja samoupravljavcev v naši občini. V tem celjski sindikati in druge organizirane politične sile v občini vidimo možnost za pospešeno razreševanje nakopičenih problemov, s tem pa tudi za uresničevanje sklepov in priporočil naših najvišjih političnih organov ter II. kongresa samoupravljavcev Jugoslavije."

Predsednik celjskih sindikatov Ivan Kramer in njegovi najožji sodelavci so novinarje tiska in RTV še obvestili, da bo uvod v razpravo na zboru pomenila analiza vsebinskih sprememb v času po uveljavitvi XV. ustavnega amandmaja, ki se kažejo v praksi delovnih organizacij na celjskem območju. Hkrati bo ObSS Celje posredoval v javno razpravo svoj predlog „aktualnih nalog na področju poglabljanja neposrednega samoupravljanja".

„Ni važno, če bi kdorkoli tudi demantiral naše trditve," je na vprašanje novinarja DE odvrnil predsednik celjskih sindikatov." Važno je, da začnemo odkrito in naravnost govoriti o stvareh, ki po našem mnenju niso v redu, lahko pa bi se začele spreminjati, če bi volja neposrednih samoupravljavcev prišla do večje veljave. Prav zaradi tega, ker se bomo potrudili biti bolj konkretni, kakor smo bili kdajkoli doslej, pričakujem, da bo zbor samoupravljavcev naše občine pomenil prelomnico na poti od načelnega razpravljanja do konkretnih dejanj." —mG

Start pri 1000 dinarjih

Predsedstvo ljubljanskih sindikatov poziva delovne organizacije, naj obogatijo sklade skupne porabe

Na zadnji razširjeni seji predsedstva ljubljanskih sindikatov so člani razpravljali o predlogu družbenih dogovorov za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov ter o sklepanju samoupravnih sporazumov. V razpravi so izoblikovali stališča ljubljanskih sindikatov, ki so jih nato posredovali III. konferenci slovenskih sindikatov.

Medtem ko so člani predsedstva MSS Ljubljana načelno podprli oba osnutka družbenih dogovorov, pa se z nekaterimi podrobnostmi niso strinjali. Poudarili so, da bo treba s samoupravnimi sporazumi odpraviti še marsikatero pomanjkljivost, ker ni mogoče, da bi en „recept" veljal za vse. To velja tudi za spodnjo mejo osebnih dohodkov. Predsedstvo se je zavzelo, naj bi le-ta znašala v Ljubljani 1000 dinarjev. Gre za pomembno nalogo, saj je na primer v marcu letos od blizu 100.000 zaposlenih v Ljubljani zaslužilo manj kot 800 dinarjev 3,7 % delavcev, manj kot 1000 dinarjev pa blizu 13 % ljubljanskih delavcev.

Člani predsedstva ljubljanskih sindikatov so pri tem opozorili še na en problem, ki je v Ljubljani zelo pereč. Podatki pričajo, da so skladi skupne porabe v delovnih organizacijah, s pomočjo katerih naj bi vsaj delno izenačevali socialne razlike med posameznimi kategorijami delavcev, vedno bolj siromašni. Ljubljanski sindikati zato pozivajo vse delovne organizacije, naj v prihodnje sklade skupne porabe bolj bogatijo in si na ta način zagotovijo prepotrebna sredstva za financiranje družbenega standarda. M. Ž.

Ugodna ocena

Volilna konferenca občinskega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti v Žalcu

Minuli teden je bila v Žalcu volilna konferenca občinskega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti pred bližnjim kongresom tega strokovnega sindikata. Ob tej priložnosti so udeleženci konference ocenili delo občinskega odbora in se pogovorili o nalogah odbora v naslednjem obdobju.

Oceno o dosedanjem delu odbora bi lahko na podlagi poročila in razprave delegatov strnili v naslednjo ugotovitev: občinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti v Žalcu je bil v obdobju med občnim zborom in volilno konferenco izredno aktiven, saj je odbor sodeloval v sleherni akciji, ki je bila izvedena na področju družbenih služb v občini. Odboru gredo precejšnje zasluge, da so v prenekateri ustanovi, zlasti pa na šolah, uredili nagrajevanje in s tem tudi medsebojne odnose. Prav zdaj pa odbor zelo prizadeto sodeluje pri oblikovanju meril za nagrajevanje zaposlenih v zdravstveni ustanovah ter v občinski upravi. Precejšnje delo je občinski odbor opravil tudi pri organizacijskem utrjevanju sindikatne organizacije.

Kako pa bo v naslednjem obdobju?

Poleg že ustaljenih nalog, čaka odbor obsežna aktivnost pri izvajanju splošnega družbenega dogovora o usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov in pri oblikovanju samoupravnih sporazumov. Seveda pa se bo odbor aktivno vključil tudi v priprave na kongres sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije. Delegati so na volilni konferenci že sprejeli osnutek statuta svojega sindikata ter izvolili tri delegate, ki bodo na kongresu zastopali žalski sindikat delavcev družbenih dejavnosti. M. Ž.

KLJUB ZBOLJŠANJU ŠE VELIKO TEŽAV

Po drugem občnem zboru in srečanju prosvetnih delavcev občine Ptuj

V dvorani mestnega kina v Ptuju so imeli pred dnevi prosvetni delavci ptujske občine svoj 2. občni zbor. Predsednik konference osnovnih organizacij sindikata prosvetnih delavcev občine Ptuj Benjamin Belšak je v svojem poročilu poudaril, da je šolstvo v minulih dveh letih znatno napredovalo. Obenem je opozoril na nekatere pereče probleme, ki še vedno hromijo delo in prizadevanja prosvetnih delavcev.

Vsekakor je razveseljiva ugotovitev, da se je materialni položaj šolstva v minulih letih občutno izboljšal. Za realizacijo sanacijskega programa in za uskladitev osebnih dohodkov prosvetnih delavcev je namreč skupščina SRS določila v letu 1969 enotno 3,26-odstotno republiško stopnjo prispevka iz delovnega razmerja za potrebe izobraževanja. V primerjavi z letom poprej je bila stopnja prispevka za 1,3 % večja. Republiška izobraževalna skupnost pa je izdelala tudi predloge kriterijev in pogojev, ki bi jih naj upoštevale občinske skupščine pri financiranju šolstva, da bi si zagotovile dopolnilna sredstva. Skupščina občine Ptuj je te pogoje v celoti sprejela. S tem je zagotovila svoji temeljni izobraževalni skupnosti pravico do republiških dopolnilnih sredstev. Tako so bila sredstva za kritje potreb izobraževanja in vzgoje iz leta v leto večja. Leta 1968 so znašala 13,6 milijona dinarjev, leto pozneje 16 milijonov, lani 21 milijonov, letos pa bodo porasla še za 3 milijone dinarjev.

Kljub vse večjim sredstvom, ki jih je deležno šolstvo na območju Ptuja, pa smo na občnem zboru slišali, da je opremljenost šol z učili in tehničnimi pomagali, s katerimi bi lahko posodobili pouk, naravnost porazna. Le pet od 29 šol ima na voljo več kot četrtino potrebnih učil in pomagal. Od omenjenih petih šol je na najboljšem mestu tista, ki ima 48 % vseh potrebnih učil. Več kot polovica šol pa ima na voljo manj kot 10 % predpisanih učnih pripomočkov. In da bi ta problem vsaj malce omilili, je letos izločila Temeljna izobraževalna skupnost Ptuj 5 % skupnih sredstev za materialne izdatke, s čimer bo omogočila nakup najnujnejših učil in tehničnih pomagal za delo na šolah.

Tudi šolske knjižnice – mladinske in učiteljske – so slabo oskrbljene s knjigami, ker za to ni dovolj sredstev. Učitelji so poudarili, da bi bilo potrebno redno nabavljati po nekaj izvodov strokovne in poljudno-znanstvene literature, ki jo potrebujejo pedagogi za svoje izobraževanje, učenci pa za šolsko čtivo.

Ne glede na omenjene in seveda tudi druge težave, ki danes še vedno tarejo šolstvo, pa prosvetni delavci v Ptuju zagotavljajo, da je odnos družbe do šolstva precej boljši kot prejšnja leta. Občni zbor je tudi ugodno ocenil delo svojih sindikalnih organizacij v minulem mandatnem obdobju.

Pravna posvetovalnica DE

VPRAŠANJE

Zaradi prostih neplačanih sobot so nam v podjetju, kjer delam, odtegnili v sorazmerju z leti službe po 1, 2 ali 3 dni letnega dopusta. Zanima me, ali podjetje to sme storiti in zakaj?

M. F., NOVO MESTO

ODGOVOR:

Kolikor je mogoče sklepati iz zastavljenega vprašanja, je vaše podjetje ravnalo napačno, če vam je zaradi prostih sobot odredilo manjše število dopusta, kot vam gre po pravilniku. Po čl. 65 temeljnega zakona o delovnih razmerjih traja letni dopust najmanj 14, največ pa 30 delovnih dni. V tem okviru določa delovna organizacija dolžino letnega dopusta, ki pa je odvisen od delovnih razmer (težavnost dela, zahtevnost dela in drugo), od delovne dobe delavca, od doseganja uspehov in tudi socialnih razmer. To so osnovna merila, ki jih predvideva zakon. Ta merila morajo biti določena s splošnim aktom. Prav gotovo ima vaša delovna organizacija v pravilniku o delovnih razmerjih ali drugem splošnem aktu določene osnove in merila za določanje letnega dopusta. Pri tem delovna organizacija ne sme od tako ugotovljenega časa trajanja letnega dopusta odtegovati dopusta – najmanj pa zaradi prostih delovnih sobot! Pri 42-urnem delovnem tednu delavec opravi tudi delo v soboto, s tem da je prejšnjih pet dni dalj časa delal; sicer šteje sobota za delovni dan. S tem pa se tudi šteje v dopust, saj je po zakonu delovni dan. Torej se pri štetju dopusta, ki ga delavec nastopi, štejejo sobote enako kot drugi delovni dnevi, medtem ko se nedelja ne šteje. Podjetje vam torej ne more zmanjšati števila delovnih dni dopusta – na primer, da bi vam po pravilniku šlo 20 dni dopusta, podjetje pa vam bi zaradi prostih sobot odredilo 17, pač pa vam ob nastopu vašega 20-dnevnega dopusta šteje v dopust tudi tiste sobote, ki se medtem zvrstijo. M. LIPUŽIČ

KUPON DE — Pravna posvetovalnica

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

Že 15. junija letos v založbi ČZP »Delavska enotnost« na slovenskem knjižnem trgu:

»Drugi kongres samoupravljavcev Jugoslavije«

Knjiga bo obsegala dva dela z naslednjo vsebino:
- uvodni in sklepni govor tovariša Tita
- referat Edvarda Kardelja na plenarni seji II. kongresa
- uvodne obrazložitve predsednikov kongresnih komisij — tovarišev Dušana Petrovića-Šaneta, Milentija Popovića, Kira Gligorova in dr. Vladimira Bakarića
- poročila o delu komisij
- izvlečke iz vseh razprav slovenskih delegatov
- razpravo predsednika ZIS Mitje Ribičiča
- resolucije in odloka kongresa
- spisek vseh delegatov na kongresu iz SR Slovenije

CENA OBEH DELOV KNJIGE V PREDNAROČILU JE 36 DINARJEV, PRODAJNA CENA POZNEJE PA BO 45 DINARJEV.

POHITITE Z NAROČILI, KER BO NAKLADA OMEJENA!

Izpolnjeno naročilnico nam čimprej vrnite na naslov: ČZP »Delavska enotnost«, 61001 Ljubljana, Dalmatinova 4 II, pp 313 VI.

Nepreklicno naročam pri ČZP »DELAVSKA ENOTNOST«, Ljubljana, Dalmatinova 4

..... izvodov knjige »II. KONGRES SAMOUPRAVLJAVCEV JUGOSLAVIJE« po ceni 36.— dinarjev in ..... izvodov glavnega referata Edvarda Kardelja po ceni 8.— dinarjev.

Natančen naslov:

.....

.....

.....

.....

Račun bomo poravnali po prejemu knjig.

V ..... dne 1971

Podpis in žig
(za pravne osebe)

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

OLON OLON OLON OLON OLON OLON OLON OLON OLON OLON OLON OLON OLON OLON OLON OLON OLON OLON OLON OLON OLON OLON

POSLOVNO ZDRUŽENJE ZA TRGOVINO LJUBLJANA O DOLGOROČNEM RAZVOJU SR SLOVENIJE IN O SREDNJEROČNEM PROGRAMU RAZVOJA BLAGOVNEGA PROMETA

Za enake pogoje gospodarjenja

Zasnove programa dolgoročnega razvoja SR Slovenije v bistvu zagovarjajo stališča, za katera se že dolga leta ogrevajo tudi trgovci sami ● Premalo opredeljene funkcije nosilcev blagovnega prometa v srednjeročnem programu razvoja blagovnega prometa ● Tudi najbolje zamišljena politika je slaba, če ni konkretizirana, če ne nakazuje tudi pogojev gospodarjenja

Poslovno združenje za trgovino je na XI. seji svojega upravnega odbora v glavni točki dnevnega reda razpravljalo o stališčih v zvezi z dolgoročnim razvojem SR Slovenije in o srednjeročnem programu razvoja blagovnega prometa. Ugotovilo je, da so sestavljavci zasnov programa dolgoročnega razvoja v bistvu upoštevali stališča, za katera se že dolga leta ogrevajo in jih zagovarjajo tudi trgovci sami, da pa predvidena razvojna politika kljub vsemu ni dovolj konkretizirana v tem smislu, da bi nakazovala tudi pogoje gospodarjenja. Poslovno združenje za trgovino je v zvezi s tem zavzema za to, da bi za trgovino veljali enaki pogoji gospodarjenja kot za druge panoge gospodarstva. Če bi poskrbeli tudi za to, bi trgovci z navdušenjem glasovali za sprejetje programa dolgoročnega razvoja naše republike.

Po drugi strani pa so bili člani upravnega odbora poslovnega združenja precej nejevoljni nad zasnovami srednjeročnega programa razvoja blagovnega prometa, saj le-ta po njihovem mnenju veliko premalo natančno opredeljuje funkcije nosilcev razvoja in računa z nepotrebno nizko stopnjo rasti blagovnega prometa. Po mnenju nekaterih članov upravnega odbora bi, denimo, lahko govorili celo o zagovarjanju avtarkičnega razvoja in razbijanja že tako majhnega jugoslovanskega trga. Zato je treba srednjeročni program razvoja blagovnega prometa „popraviti" v tem smislu, da bo zagotavljal enotnost jugoslovanskega trga in večjo liberalizacijo mednarodne blagovne menjave.

Če smo v teh nekaj stavkih na kratko povzeli najvažnejša stališča zadnje seje upravnega odbora Poslovnega združenja za trgovino, je prav, če jih dopolnimo vsaj z nekaterimi podrobnostmi.

ZA KAKŠNO TRGOVINO SE POTEGUJEMO?

Dejstvo je, da trgovske organizacije vedno prestrezajo vso kritiko, čeprav ni vselej tudi utemeljena. Z enako logiko in „težo", s kakršno proizvodnja in potrošniki obtožujejo trgovino, češ da ne pospešuje dovolj splošnega gospodarskega in družbenega razvoja, tudi trgovci dopovedujejo, da tako, kot gre zdaj, dalje ne more več iti. Trgovino zavirajo v razvoju neekonomski elementi, saj posluje po načelu marže, brez lastnih obratnih sredstev, z nerazvitim omrežjem prodajaln, brez zalog, s katerimi bi lahko na trgu posredovala in tako vplivala na znižanje cen, boljšo kakovost in izbiro blaga. Čeprav ni mogoče prezreti naporov slovenske trgovine za pospešeni razvoj in modernizacijo maloprodajne mreže, za preusmeritev trgovine iz klasične distributerske v sodobno panogo gospodarstva, za večje in širše povezovanje s proizvodnjo, organiziranje lastne proizvodnje, predelave, servisov in podobno, vključevanje v turizem in investiranje v infrastrukturo, čeprav to osnovno preusmeritev ilustrira tudi njena ekspanzija na jugoslovanski trg s formiranjem mreže poslovnih enot, prodajaln, konsignacijskih skladišč in servisov, pa trgovina vseeno težko izpolnjuje naloge, ki jih ima kot aktiven dejavnik stabilizacije.

Zlasti ta dejstva so imeli v mislih člani upravnega odbora poslovnega združenja za trgovino, ko so ocenjevali zasnove programa dolgoročnega

BREST POHIŠTVO

razvoja SR Slovenije. Citiramo ustrezno besedilo osnutka tega dokumenta:

„Naraščajoča kupna moč slovenskega prebivalstva, zemljepisni in poslovni položaj Slovenije, tranzitni prometni tokovi in podobno odpirajo možnosti, da se trgovinska dejavnost, posebej trgovina na debelo uvrsti med pomembne dejavnike, ki bodo spodbujali ves gospodarski in družbeni razvoj v Sloveniji. Hkrati ima trgovinska dejavnost vse možnosti, da se ob tem razvije v eno najbolj perspektivnih gospodarskih področij. Trgovina na debelo in zunanja trgovina bosta izrabili geopolitični položaj Slovenije, če se bosta povezovali z drugimi gospodarskimi vejami ter integrirali v velikih trgovskih središčih. Že zdaj, še mnogo bolj pa v prihodnje bo morala trgovina, zlasti zunanja, igrati vlogo organizatorja povezovalca in usmerjevalca industrijske in druge proizvodnje ter iniciatorja in sovlagatelja na področju novih vrst propulzivnih izdelkov."

S programom dolgoročnega razvoja SR Slovenije je torej predvidena takšna pot razvoja, po kateri že stopa veliko število trgovinskih organizacij. Vprašanje pa je, kako doseči, da bi se enako usmerile še druge trgovinske organizacije in da bi se celotna trgovina razvijala hitreje, kakor pa se razvija zdaj.

Člani upravnega odbora poslovnega združenja za trgovino so v zvezi s tem menili, da bi program dolgoročnega razvoja moral nakazovati ne le politiko in osnovno usmeritev razvoja, ampak tudi pogoje gospodarjenja. Če jih ne bo, če ne bodo usklajeni z začrtano politiko, bo dobro zamišljena in postavljena usmeritev ostala le deklaracija. Tega trgovci nočejo. Zato je po njihovem mnenju treba v sedanjem konceptu oziroma v bodočem programu dolgoročnega razvoja razčistiti in jasno opredeliti vlogo in položaj trgovine v gospodarstvu ter jo izenačiti z drugimi gospodarskimi panogami. Trgovina mora imeti enake pogoje gospodarjenja kot vsi drugi gospodarski subjekti tako pri upravljanju s poslovnimi prostori kot pri politiki obdavčitve, pri delovanju na področju zunanje trgovine, pri politiki oblikovanja cen ter pri kreditiranju obratnih sredstev.

—mG

RUDAR HOTEL

GOSTINSKO PODJETJE
HOTEL RUDAR
TRBOVLJE, Trg revolucije 26

ČESTITA VSEM OBČANOM TRBOVELJ
ZA OBČINSKI PRAZNIK 1. JUNIJ
IN JIM ŽELI ŠE VELIKO DELOVNIH USPEHOV

VEDO, KAJ HOČEJO IN MORAJO STORITI

Naš pogovor s predsednikom delavskega sveta Tovarne usnja Slovenj Gradec inž. Jožetom Grahom

O tem, kako delovni ljudje ocenjujejo delo in stališča II. kongresa samoupravljavcev Jugoslavije ter kako se pripravljajo na uresničevanje sprejetih sklepov, smo se pogovarjali s **predsednikom delavskega sveta Tovarne usnja Slovenj Gradec, inženirjem Jožetom Grahom.**

„Delovni ljudje v Mislinjski dolini ugodno ocenjujejo delo II. kongresa samoupravljavcev Jugoslavije," je že uvodoma poudaril inž. Jože Grah. „Zlasti poudarjajo, da smo se naposled na kar najbolj demokratični način — na pravi javni tribuni — dogovorili o najbistvenejših nalogah, ki so v sedanjem razdobju pred nami. Torej vemo — kaj hočemo in kaj moramo storiti. Stališča in naloge so torej znane! Samoupravljavci moramo zdaj nemudoma in enotno v akcijo, da razrešimo probleme in začnemo uresničevati naloge v zvezi z našim nadaljnjim razvojem."

Po mnenju predsednika delavskega sveta Tovarne usnja Slovenj Gradec inž. Jožeta Graha pa bi moral II. kongres samoupravljavcev Jugoslavije še bolj konkretno opozoriti na vse tiste vzroke in slabosti, ki zavirajo hitrejši ekonomski in družbeni razvoj naše skupnosti. „Odločno bi morali povedati, kaj v naši dosedanji praksi ni bilo v redu in se hkrati tudi dogovoriti, kako in do kdaj bomo slabosti in težave odpravili," meni inženir Jože Grah. „Konkretne naloge je treba čimprej določiti in jih potem tudi uresničevati."

Predsednika delavskega sveta Tovarne usnja Slovenj Gradec smo vprašali, katere najpomembnejše naloge bodo reševali njihovi samoupravni organi po II. kongresu samoupravljavcev Jugoslavije in po 17. razširjeni seji predsedstva CK ZK Jugoslavije.

„Ena od naših nalog bo," je povedal inž. Jože Grah, „da vnovič ocenimo samoupravni položaj delovnega človeka, sicer pa bomo pri uresničevanju programa gospodarjenja v razmerah stabilizacije in razvojnega načrta še posebej pazili, da ne bi bili prizadeti delavci z najnižjimi osebnimi dohodki. Upam, da problemov pri tem ne bo, saj je pri nas solidarnost dokaj razvita! Sicer pa bo delavski svet Tovarne usnja Slovenj Gradec sprejel tudi akcijski program za uresničevanje aktualnih nalog."

Komentatorjev stolpec

Neposredne naloge

V republiški skupščini in na zadnji seji CK ZKS so zelo jasno povedali, da se vse bistvene težnje, ki so bile značilne za naš dosedanji gospodarski razvoj, nadaljujejo tudi v letošnjem letu. Kljub zamrznitvi cen so se le-te povečale nad predvideno raven. Vse oblike porabe presegajo dovoljene meje. Zelo kritični so tudi odnosi v menjavi s tujino, kar bistveno vpliva na poslabšanje plačilne bilance. Ne krepimo materialne osnove gospodarstva, novi ekonomski sistem pa gradimo s počasno hitrostjo.

Programa stabilizacije torej ne uresničujemo! In kaj storiti, da bi se izkopali iz sedanjih težavnih gospodarskih razmer? Možna je ena sama odločitev: brez odstopov in omahovanja je treba nadaljevati z začrtanimi nalogami in ukrepi, sicer se bomo težko izognili centralističnim in administrativnim posegom. Sedanje razmere bi nas kaj lahko pripeljale do tega, da bi vsebinsko uresničenje ustavnih amandmajev ter sodobnejše in bolj samoupravne rešitve v gospodarskem sistemu potisnili v ozadje tudi v prihodnjem letu, s tem pa odložili odpravljanje bistvenih vzrokov za neugodna gospodarska gibanja in težnje.

Vendar smo se še pravi čas streznili in se odločili za dosledno uveljavitev stabilizacijske politike. Tako v republiški skupščini kot na seji CK ZKS so se dogovorili, da bomo čimprej sprejeli temeljne odločitve o novem ekonomskem sistemu in učinkovite ukrepe v ekonomski politiki. Uskladili bomo vse oblike porabe z stvarnimi materialnimi možnostmi, sprejeli nove ukrepe za nadaljnje razbremenjevanje gospodarstva ter dosledneje uresničevali že sprejete in uveljavili nove ukrepe za postopno izboljšanje likvidnosti gospodarstva, za kar so v prvi vrsti odgovorni sami uporabniki družbenega premoženja in poslovne banke.

Med nalogami, ki nas čakajo, bo nedvomno najtežavnejša revizija in selekcija investicij ter predvidenih investicijskih programov glede na njihovo strukturo, možnosti in zagotovitev finančnega kritja. Veliko dela nas čaka tudi pri uveljavljanju družbene politike delitve dohodka s pomočjo družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov ter pri oblikovanju meril za delitev dohodka in osebnega dohodka.

In ne nazadnje: vsa opisana prizadevanja bodo izzvenela v prazno, če nam ne bo uspelo obdržati kontrole nad cenami in jo dosledno izvajati, ne pa pristajati na pritiske delovnih organizacij za zvišanje cen. Vendar tudi zamrznjene cene ne smejo ostati trajno zdravilo za vse gospodarske tegobe. Slej ko prej jih bo treba sprostiti, če želimo zdravo gospodarsko rast. Vendar moramo že zdaj vedeti kdaj, katere in kako, sicer bi lahko zašli v še hujšo gospodarsko stisko.

V. B.

Avtomobili s takojšnjo dobavo!

ŠKODA 100 Š	24.750.—
ŠKODA 100 DE LUXE	25.750.—
ŠKODA 110 DE LUXE	26.750.—

Dobava takoj ali najkasneje do 30 dni!

Vse informacije dobite v prodajnem oddelku VOLAN, Ljubljana, Kersnikova 6 telefon 411-734.

volan ljubljana
kersnikova 6

1 3 5 7 9 11 13 15 17 19 21 23
NARAVNA ORANŽADA
GOLF
Hraniti v temnem in hladnem prostoru (10° C) – Pred uporabo pretresti – Vsebina 0,21 Sladkor 12 % – Uporabnost 2 meseca
Proizvaja Agrana Koper
I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII

KAKŠEN BO NOVI DAVČNI SISTEM

Razgovori o novem davčnem sistemu pričajo, da bo na tem področju kmalu prišlo do pomembnih sprememb ● Enotno tržišče zahteva enotno davčno politiko

Na zadnji seji predsedstva ZKJ in na II. kongresu samoupravljavcev je v razpravi o nalogah subjektivnih dejavnikov v sedanjih dokaj težavnih gospodarskih razmerah obveljalo prepričanje, da za uresničevanje gospodarskih, političnih in samoupravnih dogovorov nismo dovolj učinkovito organizirani. Posamezni deli družbene organizacije, še posebej sodišča, organi pregona, javna uprava, inšpekcijske službe, davčna uprava, služba družbenega knjigovodstva niso dovolj avtonomni in učinkoviti pri svojem delovanju, razen tega pa v okviru svojih pooblastil ne prevzemajo v celoti odgovornosti za zaupane jim naloge. Zato sta predsedstvo ZKJ in kongres samoupravljavcev naložila tem organom, da se primerno organizirajo in da v prihodnje delujejo bolj uspešno, samostojno, strokovno in odgovorno. Še zlasti pa je njihova dolžnost, da takoj opozarjajo na zakonske praznine, neustreznost, pomanjkljivost in neživljenjskost zakonskih in drugih predpisov ter zahtevajo od pristojnih skupščinskih organov sprejem učinkovitih ukrepov.

Med vsemi omenjenimi organi, ki ne delajo učinkovito, leti največ kritike na davčno službo. Vendar ta služba ni sama kriva za vse napake v naši družbi; predvsem je zanje kriv naš davčni sistem, ki ne ustreza več sedanji stopnji našega gospodarskega in družbenega razvoja.

Vendar razgovori o novem davčnem sistemu kažejo, da bo na tem področju kaj kmalu prišlo do pomembnih sprememb, ki naj bi omogočile večjo različnost in drugačno razdelitev davčnih bremen. Tako je novost predlog, naj bi uveljavili davek na dodatno vrednost. Ta davek bi pozitivno vplival na spodbujanje zunanjetrgovinske menjave, omogočil pa naj bi tudi bolj prožno politiko cen na domačem trgu. Novost je tudi predlog, naj bi prispevki ne obremenjevali več samo osebnih dohodkov, ampak tudi celoten rezultat dela – dohodek, dobiček ali sklade. Že samo delna nadomestitev obdavčenja osebnih dohodkov z obdavčenjem celotnih sredstev podjetja bi lahko pripeljala do bolj enakomerne obremenitve gospodarstva, saj bi vključila tudi del ekstra profita in rente. Na področju obdavčenja dohodkov od premoženja, prometa nepremičnin in osebnega dela, strokovnjaki ne predvidevajo novih rešitev; napovedujejo samo poostritve in odpravo nekaterih pomanjkljivosti.

Oblike novega davčnega sistema so torej že vidne, vendar nastajajo precej počasi, ker se morajo o mnogih vprašanjih davčne politike dogovoriti republike in pokrajine. Enotno tržišče namreč zahteva enotno davčno politiko, kar pa seveda ne izključuje možnosti, da pri tem ne bi upoštevali specifičnosti vsakega področja države. Dogovor o enotnih kriterijih je zato nujnost ne glede na to, ali jih bomo določili na ravni federacije s posvetovanji med republikami ali pa obratno – jih prepustili republiški zakonodaji, enotnost pa zagotovili z medrepubliškim dogovorom.

V. B.

Podjetje
»MESO ZASAVJE«
TRBOVLJE
čestita
vsem občanom Trbovelj
za občinski
praznik 1. junij
in jim želi še veliko
delovnih uspehov

... v jugoslovanskih sindikatih

VEDNO VEČ KRŠITEV

SRBIJA

Sindikati v niški občini so pred nedavnim ugotovili dokaj neprijetno dejstvo: število kršitev pravic delavcev je v zadnjih treh letih znatno poraslo. Od 2.800 pritožb na občinski svet v letu 1968 se je število pritožb v minulem letu povzpelo na več kot 4.300; pred nekaj več kot dvema letoma so v Nišu registrirali 450 prestopkov na področju osebnih dohodkov, v minulem letu pa že več kot 1.300.

Evidenca pravne službe občinskega sindikalnega sveta v Nišu izpričuje, da so se v nekaterih kolektivih kar dobro „znašli": vse je lepo in v skladu z zakonom, vendar prenekateri delavec ostane brez dela! V delovnih organizacijah namreč pogosto izkoristijo 31. člen temeljnega zakona o delovnih razmerjih, ki ureja vprašanja izboljšanja kvalifikacijske strukture, tako da delavca enostavno postavijo na cesto.

Spričo teh dejstev sindikati v niški občini predlagajo ustanovitev posebnega telesa, ki naj bi ga sestavljali predstavniki organov upravljanja in sindikatov v delovnih organizacijah, občinske organizacije sindikata ter občinske skupščine; njegova naloga bi bila reševati spore med delavci in delovnimi organizacijami ter zaščititi pravice delavcev.

VSE PREVEČ FORMALNO

BOSNA IN HERCEGOVINA

Komisija konference Zveze sindikatov BiH za organizacijsko politično izpopolnjevanje sindikata je proučila vprašanje, kako statuti občin in delovnih organizacij opredeljujejo mesto sindikalne organizacije. Analiza statutov o vlogi sindikatov v delovnih organizacijah je razkrila, da norme, ki jih vsebujejo statuti, zajemajo samo del odnosov in aktivnosti sindikatov, saj je v praksi ta dejavnost veliko bolj obsežna in raznovrstna. Določila statutov občin, ki obravnavajo položaj sindikalne organizacije, pa dajejo slutiti, da je sindikatom „dovoljena" predvsem predstavniška udeležba pri odločanju. Zato komisija sodi, da takšna statutarna določila bistveno zmanjšujejo demokratičnost in samoupravnost v političnem sistemu. Komisija tudi predlaga, da bi morali normativno bolj podrobno opredeliti položaj sindikata v celotnem samoupravnem sistemu, začenši s statuti delovnih organizacij in občin pa vse do ustave SFRJ. To bi po mnenju komisije zagotavljalo veliko več možnosti in boljše pogoje za politično angažiranje sindikatov.

KJG

POTREBNA POMLADITEV

ZK Srbije je dala pobudo za temeljito obnovo celotne kadrovske strukture v gospodarstvu, družbenih dejavnostih in v organizacijah. Ne gre le za direktorje, ampak za vso armado ljudi, ki ne izpolnjujejo zahtev moderne proizvodnje in upravljanja in jih je zato treba zamenjati ali pa dodatno izobraziti. Ta proces obnavljanja se je že začel, in sicer najprej v vodstvih ZK. Na zadnjih volitvah v občinske konference so izbrali tri četrtine novih članov, od katerih je polovica starih manj kot 35 let.

To pa še ni dovolj. Posebno primanjkuje ekonomskih in tehničnih strokovnjakov. Ob dosedanjem tempu priliva ekonomistov bi petletno potrebo po teh strokovnjakih lahko zadovoljili šele v 17 letih. Potrebno bodo torej korenite spremembe sistema visokega in srednjega izobraževanja. O vsem tem bodo v kratkem razpravljali odgovorni predstavniki delovnih organizacij, univerz in političnih vodstev Srbije.

ŠKODLJIV ODLIV KADRA

Kdo odhaja na delo v tujino?

Po deležu v tujini zaposlenih delavcev je na prvem mestu Hrvaška (40 %), druge republike pa ji sledijo tako: BiH (25 %), Srbija (20 %), Slovenija (7 %), Makedonija (7 %) in Črna gora (1 %).

Kljub temu, da ugotavljamo v Sloveniji sorazmerno nizek odstotek zaposlenih na tujem, pa so republiški organi, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, precej zaskrbljeni. Za Slovenijo, ki jo že dlje tare pomanjkanje strokovnjakov in kvalificiranih delavcev, tudi ta številka ni majhna: v tujini je 10,8 % zaposlenih strokovnjakov in kvalificiranih delavcev. Še teže je za Hrvatsko, ki ji primanjkuje 25.000 kvalificiranih delavcev in strokovnjakov. Zato je izvršni svet Hrvaške zahteval, da naj republika kvalificirane, visokokvalificirane in visoko strokovne delavce obdrži doma, obenem pa tudi pospeši vrnitev teh ljudi iz tujine. V BiH in v Srbiji zaradi odhajanja delavcev v tujino še niso zaskrbljeni, saj odhajajo zvečine nekvalificirani delavci. Makedonijo zapuščajo zadnji dve leti prav tako predvsem kvalificirani delavci, kar že načenja kvalifikacijsko strukturo zaposlenih v gospodarstvu.

Prvič na Kitajskem

Zavod zvezne gospodarske zbornice za ekonomsko propagando je že izdelal program razstavljanja na jugoslovanski industrijski razstavi v LR Kitajski, ki bo od novembra do decembra letos v Pekingu. To bo prva industrijska razstava v tej državi, ki jo bo priredila Jugoslavija. Razstava bo na površini 4000 kv. metrov zaprtega in 500 kv. metrov odprtega prostora. Izdelki, ki naj bi jih Jugoslavija razstavljala, naj bi bili s področja strojništva, elektrotehnike, ladjedelništva, elektronike, medicinski, zobotehnični in laboratorijski aparati in oprema, izdelki črne in barvne metalurgije, kovinskopredelovalne industrije, lesne industrije, itd.

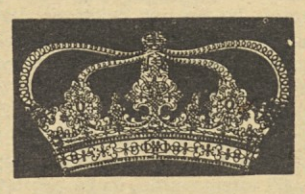

Djordje Karadjordjević:

Resnica o mojem življenju

SPOMINI Jurija Karadjordjevića, starejšega brata jugoslovanskega kralja Aleksandra, so na knjižnem trgu zbudili tolikšno pozornost, da je bilo delo v manj kot mesecu dni popolnoma razprodano.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE se je zato odločila za ponatis knjige. Nova izdaja je izšla konec aprila. Hkrati obvešča vse interesente, da sprejemajo naročila za novo izdajo vse knjigarne in zastopniki založbe. Prednost pri naročilu knjige bodo imeli tisti, ki se z dopisnico naroče na knjigo pri

DRŽAVNI ZALOŽBI SLOVENIJE, Ljubljana
Mestni trg 26

Drugod z zamudo

V Črni gori, Vojvodini in Kosovem še niso izoblikovali predlogov zakona o družbenem usmerjanju delitve

Doslej je le Slovenija sprejela zakon o delitvi dohodka. Toda tudi v drugih republikah so že izoblikovali predloge, tako da jih bodo ponekod lahko sprejeli pred počitnicami.

Srbski predlog predvideva splošni družbeni dogovor za vso republiko. Določil naj bi kriterije, ki bi uravnavali osnove osebnih dohodkov med dejavnostmi in skupinami podjetij. Daje tudi možnost za posebne družbene dogovore. S samoupravnimi sporazumi pa naj bi določili med drugim najnižji osebni dohodek in razpone. Zanimiv je predlog, da bi bili v primeru kršenja dogovora denarno kaznovani posamezniki v delovni organizaciji. Na Hrvatskem so osnova za dogovarjanje samoupravni sporazumi; če bi bilo potrebno, pa bo Hrvatska sprejela zakon o družbenem dogovarjanju. S samoupravnim sporazumom naj bi vsaka skupina podjetij programirala dohodek in politiko delitve. Določili bodo najnižji dohodek, najnižji osebni dohodek in najnižjo akumulacijo. Organizacije, ki ne bodo spoštovale kriterijev samoupravnega dogovora, bodo morale zamenjati vodilne ljudi. V BiH še niso dosegli enotnosti o vsebini družbenih dogovorov, zato je svet sindikatov BiH izdelal svojo verzijo zakona, ki ga bo predložil skupščini. Makedonija predvideva samoupravne dogovore. Sankcije v obliki obdavčevanja bi veljale le za tiste skupine podjetij, ki imajo monopolni položaj. Vojvodina, Črna gora in Kosovo še nimajo izdelanih predlogov.

Na sestanku v Svetu ZS so sklenili, da morajo republike sprejeti zakone o družbenem usmerjanju delitve do konca maja. Ker so v zamudi že republiški predpisi o pravilih ravnanja pri delitvi, je treba računati z zamudo tudi pri sprejemanju družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov.

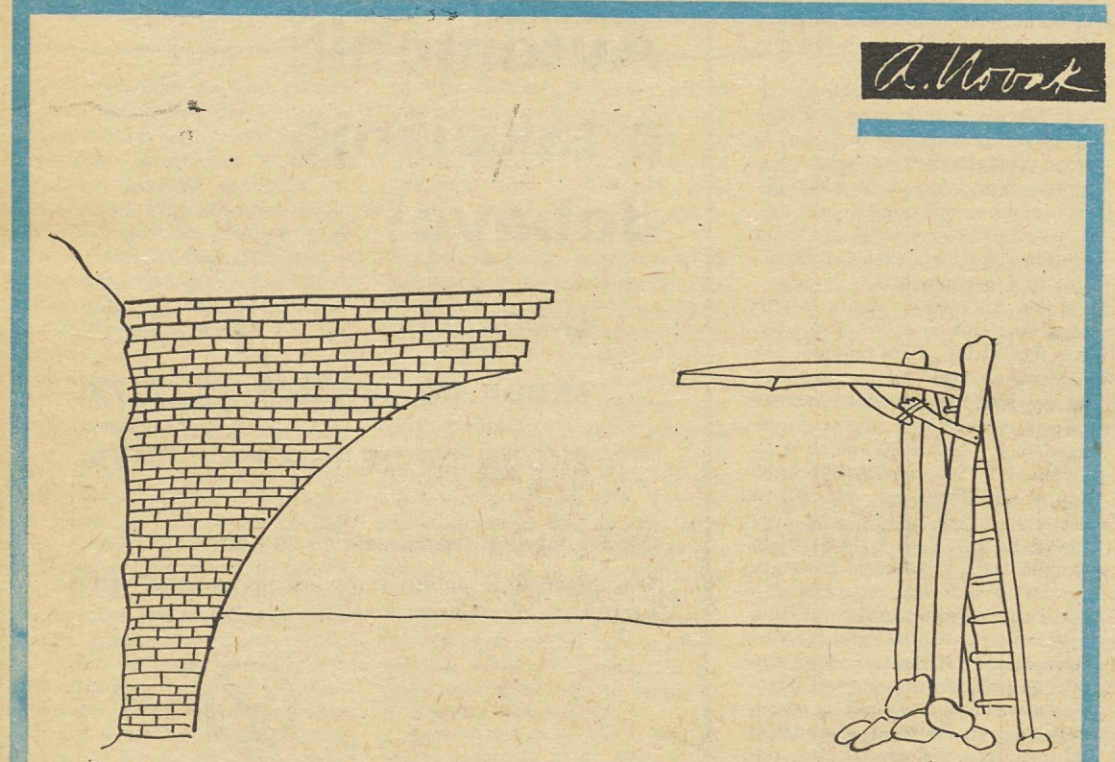

TEORIJA IN PRAKSA (. . . lahko tudi gospodarskega sistema)

PRAVIČNEJŠE ŠTEVILKE

Komisija za revalorizacijo osnovnih sredstev zvezne skupščine, ki je bila ustanovljena v začetku leta, je že pripravila prve predloge in izbrala dvajset reprezentativnih podjetij, v katerih bodo razpravljali o spremembah in na konkretnih primerih preverjali predlagane rešitve. Revalorizacija bo po predvidevanjih izvedena po knjigovodski vrednosti sredstev 30. septembra. Uporabili naj bi sistem koeficientov, delovne organizacije pa bodo imele možnost, da v določenih stopnjah izvedejo popravke v skladu s konkretnimi razmerami.

Sodeč po gradivih, bo delovnim organizacijam omogočeno, da odvisno od stopnje uporabe osnovnih sredstev in drugih dejavnikov obračunavajo amortizacijo med letom in ne kot sedaj v enakih mesečnih obrokih na podlagi predračuna. Delovnim organizacijam je tudi prepuščena odločitev o višini amortizacije za posamezna osnovna sredstva; dolžne so se samo držati predpisanih minimalnih stopenj.

Za razliko od samega sistema je v sistemu amortizacijskih stopenj predvidenih precej popravkov. Pri predlogih za nove stopnje pa je komisija izhajala iz tega, da jih je treba uskladiti z obdobjem uporabnosti posameznih osnovnih sredstev, da je treba odpraviti anomalije v amortizaciji posameznih skupin osnovnih sredstev in posameznih dejavnosti ter da je treba upoštevati ekonomsko zastarelost in tehnično-tehnološki napredek.

PODOBE NAŠEGA ČASA

Pravočasen poseg

– Časi so resni! začne resno komercialni. – Tudi ti, ki urejaš „Naš kolektiv“, si dolžan odigrati svojo vlogo.

– Kakšno vlogo?

– Kakor vidiš, direktorja ni!

Res: za mizo sedimo le namrščeni sekretar, zaskrbljeni računovodja, resni komercialni in jaz, urednik tovarniškega časopisa.

– Je rekel, da noče imeti s to stvarjo nobene zveze. Ve pa, bodi brez skrbi! Je pa tudi res, da se pri nas vse stvari preveč vali na direktorje. Jaz mu dam kar prav! In navsezadnje: zakaj pa ima kovač klešče? !

– Prav nič ne razumem!

– Bodi brez skrbi: zelo dobro ve, da pri nobeni stvari nimaš prave mere. Če se v kaj zaženeš, ne odnehaš kar tako. To pa ni dobro! Nobena juha se ne poje tako vroča, kot se skuha!

– Le zakaj ovinkarite? ! Naravnost povejte, kaj sem ga polomil, oddrdrajte svoje litanije, jaz pa bom izmolil očenaš za kesanje in amen! Le zakaj je treba slepomišiti? !

– Stvari niso tako preproste, Peter.

– Niso? Skrbi me. Izgubiti sicer nimam kaj, saj sem prišel sem iz neposredne proizvodnje in znam delati, ampak službe se dandanes ne pobirajo na cesti.

– No, pomiri se, naredil nisi še nič napačnega! pravi sekretar. – Lahko pa bi, to je tisto.

Odleže mi. Morda sem se mu zasmilil. Ali pa me je treba le zmehčati. Kot tistega cigančka, ki mu je oče izprašil hlače, še preden ga je poslal z vrčem po vodo. Za vsak primer: da bi vrča ne razbil. Naj že vendar rečejo kaj jasnega!

– Spet je hajka, Peter, kot veš, reče sekretar.

– Kakšna hajka?

– Poslušaj: „Sindikati se moramo odločno in organizirano lotiti uresničevanja sklepov II. kongresa samoupravljavcev in uveljavljati intence ustavnih amandmajev (še posebej XXI. in XXII. amandmaja). To zahteva intenziven razvoj proizvajalnih sil in njihova koncentracija na višji ravni ter težnje po pospešeni graditvi samoupravnih odnosov na vseh področjih združenega dela in na vseh ravneh.“ No, kaj ti to pove?

– Nič!

– V redu, tudi nam nič! Zdaj pa naprej: „Sindikati opozarjajo na naslednji nalogi: 1) razvijanje samoupravnih odnosov in urejanje ekonomskih razmerij v integracijskih tvorbah na podlagi samostojnega odločanja o pogojih, sredstvih in rezultatih dela (opredelitev samoupravnega položaja delovnih enot in dislociranih obratov, oblikovanje temeljnih organizacij združenega dela itd.); 2) razmejevanje in premagovanje tehnokratskih in birokratskih teženj in konceptov v usmerjanju razvoja delovnih organizacij in urejanja notranjih odnosov.“ Ali ti to kaj pove?

– Seveda pove, kako ne! Veliko!

– Kaj ti pove?

– Na kratko je na to težko odgovoriti. Sklenil pa sem v „Našem kolektivu“ objaviti več prispevkov na to temo.

– Kakšnih prispevkov?

– Eden bi lahko imel naslov: „Za večje pristojnosti delovnih enot“, drugi: „Vso veljavo besedi delavcev!“, tretji: „Kakršno delo, takšno plačilo!“, četrti: „Zakaj kršimo naše samoupravne akte“ in tako dalje.

Oni trije se molče spogledajo.

– Saj sem rekel, da ga je prevzelo! pravi računovodja zmagoslavno.

– Pravočasen poseg! prikima sekretar.

– Direktor je imel prav! ugotovi komercialni. – Brez posluha se zaganja!

– Kaj je imel direktor prav? vprašam užaljeno.

– To, da nisi naš človek.

– Da nisem? A kaj bi moral storiti, da bi bil?

– Nič takšnih oslarij brati! reče sekretar.

– Nič slišati in nič videti, reče računovodja. – Ne nasedati!

– A kar je glavno: bolje nič pisati, kot takšne neumnosti! pribije komercialni.

VINKO BLATNIK

»Upor« trgovcev

V drugem odstavku 8. točke XXII. ustavnega amandmaja sta posebej obravnavana zunanja trgovina in notranja trgovina večjega obsega. Po mnenju slovenskih trgovskih delavcev to ni zgolj nepotrebno, ampak tudi škodljivo, ker tudi v novo ustavo vnaša preživele koncepcije, ki bi lahko zaustavile sedanje procese razvoja, porušile osnove enotnega jugoslovanskega trga in zmanjšale samoupravne pravice trgovinskih organizacij združenega dela. Zato naj bi vsebino navedenega odstavka enostavno črtali iz dokončnega osnutka ustavnih amandmajev.

Konkretna utemeljitev te zahteve, ki jo podpira tudi RO sindikata delavcev storitvenih dejavnosti, se zdi prepričljiva in logična:

XXI. in XXII. ustavno dopolnilo v celoti urejata odnose, ki nastajajo pri ustvarjanju in delitvi dohodka ter samoupravne pravice, ki nastajajo v teh odnosih. Danes ni več „čiste“ zunanje trgovine, niti ni več „čistih“ grosistov, ampak so vse trgovinske dejavnosti prepletene z vsemi sferami gospodarstva. Ko trgovina plasira blago, nase prevzema vse večji rizik. V takih in novih odnosih trgovina nastopa kot integralni del gospodarstva, zato pa mora imeti enake samoupravne pravice kot druge veje gospodarstva. Če pa je pomen blagovnega prometa tolikšen, da ga je treba posebej obravnavati v ustavi, zakaj ustavna dopolnila na enak način ne obravnavajo npr. stanovanjske ali pa komunalnih dejavnosti, ki prav gotovo tudi predstavljajo zadeve posebnega družbenega pomena!?

-mG

BREST POHIŠTVO

NAGRADNA KRIŽANKA

1. nagrada: 100. – dinarjev
2. nagrada: 50. – dinarjev
in 10 nagrad: polletna naročnina na Delavsko enotnost

Pravilne rešitve pošljite do srede 9. junija na naslov:
Uredništvo Delavske enotnosti, Ljubljana, Dalmatinova 4/II z oznako: NAGRADNA KRIŽANKA

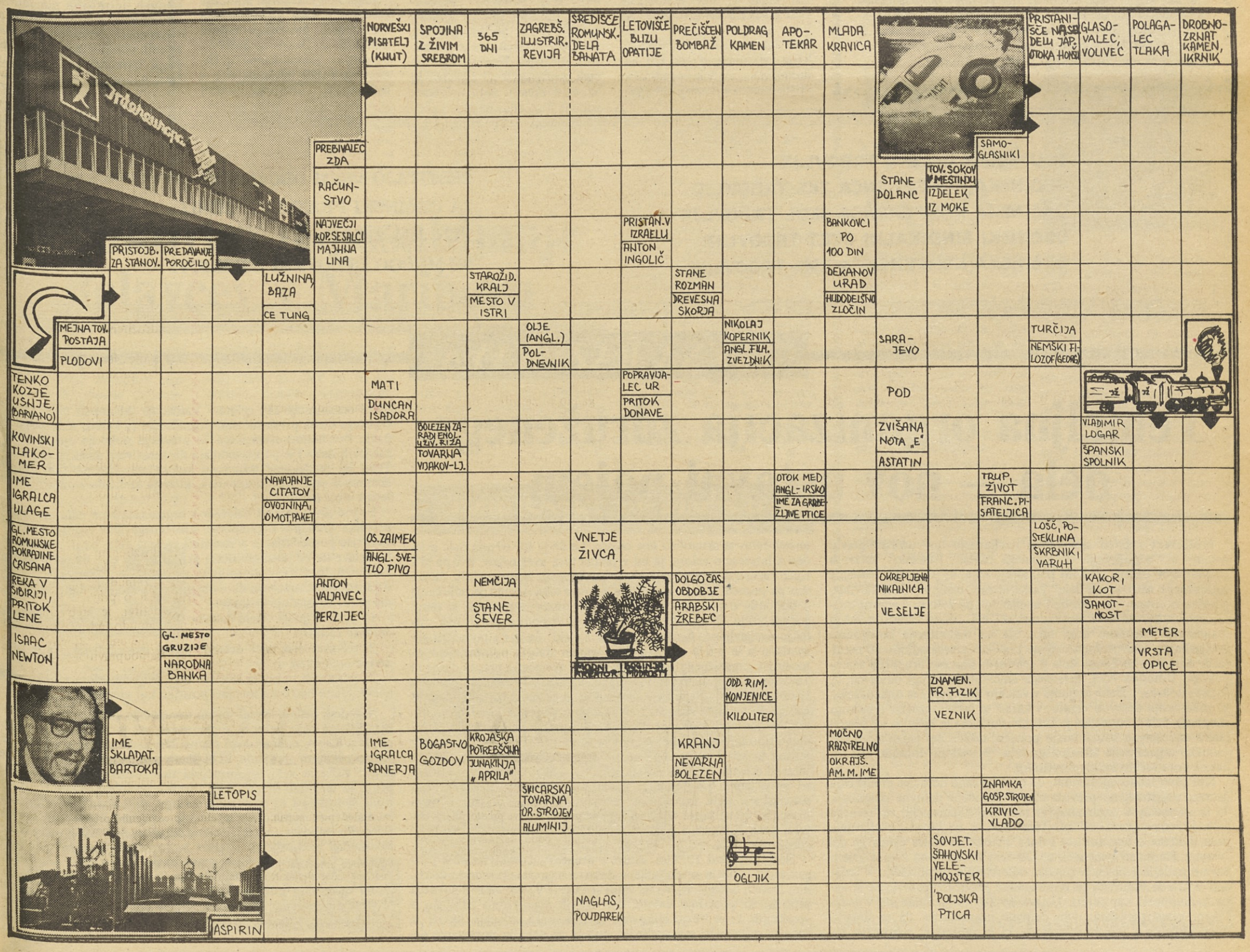

Kaj zavira razvoj samoupravljanja?

V sedanjih razpravah o gospodarskih in političnih razmerah v naši družbi, ki potekajo v okviru priprav na ustavne spremembe, delovni ljudje zlasti opozarjajo na tiste pojave v našem družbenem življenju, ki škodijo samoupravni poti našega razvoja.

Tako ugotavljajo, da smo na področju gospodarstva sicer priče intenzivnejšim prizadevanjem pri uveljavljanju integracijskih procesov kot v preteklih letih, vendar ne vedno na samoupravnih osnovah, kar očitno zavira naš družbeni razvoj. Veliko integracijskih gibanj spremljajo procesi monopolizacije, oblast pa se kopiči v rokah ožjih krogov vodilnih ljudi, ki se med seboj povezujejo. Pogosto sprejemamo politične odločitve tudi izven formalnih političnih in samoupravnih struktur, ali pa avtorjem teh odločitev služijo te strukture le za formalno demokratično fasado pri uveljavljanju lastnih intereesov. Sklepe pogosto sprejemajo v ozkih, med seboj povezanih krogih vodilnih ljudi v delovnih organizacijah in v občinah, brez širše udeležbe delovnih ljudi, občanov in družbeno političnih organizacij. Javnost dela in informiranost ljudi je često povsem zanemarjena. Ob težnjah po monopolizaciji pa smo priča tudi zapiranju, zlasti večjih organizacij, pred vplivi od zunaj in javnostjo. Z namenom, da bi povsem kontrolirali tok in vsebino informacij, imajo v delovnih organizacijah posebne referente za informacije, ki imajo vse pravice do presoje o tem, katera in kakšna informacija je ali ni primerna za javnost ali lastni kolektiv oziroma kdo lahko sliši posamezno informacijo in kdo ne.

Delovni ljudje opozarjajo tudi na premajhno skrb družbe pri znanstvenem proučevanju samoupravljanja. V teoretičnem delu na področju samoupravljanja je danes bolj razširjena enostranska kritika neuspešnosti samoupravljanja v praksi, kot pa osmišljanje samoupravljanja s pomočjo znanstvenih dognanj in teoretičnih spoznanj. Priča smo sicer številnim empiričnim raziskavam s pomočjo raznih anket, ki razčlenjujejo neuspešnost in neučinkovitost modela samoupravljanja, malo pa je takšnih teoretičnih del, ki bi odkrivala prave vzroke pomanjkljivosti in problemov, ki spremljajo samoupravljanje, oziroma opozarjala, kaj je treba storiti za izpopolnitev modela samoupravljanja kot celote ali na posameznih področjih družbenega dela. Pogosto povsem nekritično prenašamo k nam izkušnje in metode družboslovnega raziskovanja, ki izvirajo iz nam tujih idejno političnih izhodišč.

V. B.

MINULO DELO

nov družbenoekonomski motivacijski faktor

Kategorija minulega dela, ki je vsebovana v predloženih ustavnih amandmajih za spremembo ustave SFRJ, je bila v javni razpravi široko podprta. Kljub temu pa so bili izraženi tudi številni pomisleki, češ da predstavlja vgrajevanje elementov, ki za naš družbenoekonomski sistem niso sprejemljivi.

Te pomisleke vzbuja že samo besedilo ustavnih amandmajev, saj se kategorija minulega dela opredeljuje le kot element osebnega dohodka, čeprav je vsebinsko prisotna tudi v drugih določilih (XXI. in XXII. ustavnega amandmaja). Slabost v besedilu bi bilo primerno popraviti in jasneje opredeliti temelj, oziroma družbenoekonomske cilje, ki jih prek kategorije minulega dela težimo uresničiti.

PROIZVAJALNA SREDSTVA SE V POGOJIH TRGA MANIFESTIRAJO KOT OPLEMENITENA VREDNOST

Ne glede na to, da smo ustavno uzakonili družbeno lastnino proizvajalnih sredstev, se le-ta v pogojih tržnega gospodarstva izraža v rezultatih dela kot nova vrednost. Ta tržna zakonitost, ki je zaradi objektivnih razmer na trgu ni mogoče izključiti, je pogojevala velik interes za večjim obsegom „družbenega premoženja", izraženega v vrednosti proizvajalnih sredstev. Na teh ciljih so bile utemeljene tudi nekatere integracije, ki so bile navidez uspešne zaradi nove integrirane finančne moči, ki je velikokrat služila kot nadomestilo za dvig produktivnosti oziroma razvoj komponent, ki produktivnost pogojujejo. Temeljna karakteristika teh procesov je v dejanskem (ne pa formalnem) odvzemanju pravice delavcu-samoupravljavcu upravljati z dohodkom in preko njega z „družbeno lastnino", ki pogojuje višino dohodka. Finančna moč družbeno nelegitimnih centrov se je s finančno manipulacijo vse bolj krepila. Le-ti se v nekaterih zadevah spreminjajo v nov, izredno vpliven družbeni nadsistem, ki pa ni legitimen in zato tudi deluje po lastnih moralnih pravilih „vladajočega".

LJUBLJANSKA BANKA
PODRUŽNICA TRBOVLJE

čestita vsem občanom Trbovelj za občinski praznik 1. junij ter jim želi mnogo delovnih uspehov!

PROIZVAJALNA SREDSTVA MORAMO PONOVNO „PODRUŽBITI"

Proizvajalna sredstva moramo torej ponovno „podružbiti", poiskati pot za njihovo neodtujljivost od proizvajalca, zlasti v razmerah, ko se ta sredstva oplajajo. Neposredno vez med proizvajalnimi sredstvi, ki so v družbeni lasti delavcev, predstavlja kategorija minulega dela. Proizvajalna sredstva so torej tudi minulo delo proizvajalcev, na čemer ustavni amandma utemeljuje neodtujljivost pravice upravljanja z njimi v celotnem procesu družbene reprodukcije. S tem pa se družbena lastnina nad proizvajalnimi sredstvi „ne ukinja", kot menijo nekateri. Obratno, z motivacijo preko minulega dela se naj družbena lastnina nad proizvajalnimi sredstvi tudi v tržnih pogojih afirmira s tem, da bo neposrednost upravljanja z njimi zmanjševala številne primere neopravičenega prisvajanja s trgom pogojene oplemenitene vrednosti. Prvi družbeno ekonomski vidik uvajanja kategorije minulega dela je torej v utrjevanju neodtujljivosti pravice upravljanja s proizvajalnimi sredstvi.

POVEČATI DELAVČEVO AKTIVNOST ZA BOLJŠE GOSPODARJENJE

Znane so hipoteze o strukturalni pogojenosti dolgoročnih in kratkoročnih interesov v delovni organizaciji. Doslej smo jih zanemarjali kljub upoštevanju realnih razmer, ki so se izražale v tem, da motivacijska vez med družbeno lastnino proizvajalnih sredstev in samoupravno aktivnostjo delavcev za nova vlaganja ni bila dovolj trdna. Vgrajevanje kategorije minulega dela kot novega materialno-stimulacijskega faktorja v osebni dohodek, teži bistveno povečati delavčevo samoupravno aktivnost za boljše gospodarjenje z dohodkom. „Družbeni značaj dohodka" temeljne organizacije združenega dela naj se torej potrjuje tudi v njegovi delitvi. Proizvajalec naj bo neposredno materialno stimuliran k družbeno-optimalni delitvi ustvarjenega dohodka. Obravnavana stimulacija je drugi neposredni družbenoekonomski cilj, ki ga lahko razberemo iz vsebine ustavnih amandmajev.

Minulo delo predstavlja torej zlasti nov družbenoekonomski motivacijski faktor, prek katerega naj se samoupravljanje še bolj afirmira, utrdi delavčev neposreden materialni motiv za njegovo učinkovito samoupravno aktivnost v delitvi dohodka, onemogoči aktivnost struktur, katerih oblast temelji na odtujevanju samoupravnih pravic delavca in drugo.

P. T.

SPLOŠNA BOLNIŠNICA TRBOVLJE

ČESTITA VSEM OBČANOM TRBOVELJ ZA OBČINSKI PRAZNIK 1. JUNIJ TER JIM ŽELI ŠE MNOGO DELOVNIH USPEHOV!

SKUPŠČINA OBČINE TRBOVLJE
OBČINSKA KONFERENCA ZKS TRBOVLJE
OBČINSKA KONFERENCA SZDL TRBOVLJE
OBČINSKI SINDIKALNI SVET TRBOVLJE
OBČINSKA KONFERENCA ZMS TRBOVLJE

ČESTITAJO VSEM OBČANOM ZA OBČINSKI PRAZNIK 1. JUNIJ TER JIM ŽELIJO ŠE MNOGO DELOVNIH USPEHOV!

JAVNA RAZPRAVA

Temeljna organizacija združenega dela — nov ustavni pojem

Predloženi ustavni amandmaji uveljavljajo nov ustavno-pravni pojem v organizaciji združenega dela. Besedilo ustavnih amandmajev dovolj celovito pojasnjuje cilje, ki jih prek „temeljne organizacije združenega dela" zasledujemo, manj pa njene številne, navidez obrobne, za politično uveljavitev pa zelo pomembne značilnosti. Osnovni družbenoekonomski cilj lahko vidimo v težnji organizirati združeno delo tako, da bo organizacija omogočala uveljavljenje ustavno zagotovljene pravice delavca odločati o rezultatih minulega in živega dela v celotnem procesu družbene reprodukcije. Določilo XXI. ustavnega amandmaja (drugi odstavek, 2. točka) določa: „Delovni ljudje v vsakem delu delovne organizacije, ki predstavlja delovno celoto, v kateri se lahko rezultat njihovega skupnega dela v izmenjavi potrdi kot vrednost in ki se na tej osnovi lahko samostojno izrazi, imajo pravico, takšen del organizirati kot osnovno organizacijo združenega dela." Navedeno določilo ima nekatere nove vsebinske karakteristike.

Kot prvo lahko ugotovimo, da obravnavano določilo predstavlja ustavno zagotovljeno pravico članov določene delovne skupnosti, da se samostojno organizirajo v temeljno organizacijo združenega dela. Pravica organizirati združeno delo se ne bo več uveljavljala prek delovne skupnosti kot celote, marveč jo lahko uveljavlja del delovne skupnosti neposredno. Ob tem se soočimo z vprašanjem nove opredelitve nosilcev pravice odločanja o organizaciji. V sedanjih ustavnih določilih je obravnavana pravica zagotovljena le delovni skupnosti kot celoti. Ustava ne zagotavlja delavcem v določenem organizacijskem delu delovne organizacije, da se organizirajo skladno s svojim interesom, ki je velikokrat nasproten interesu delovne skupnosti kot celote. Le če je bil interes dela skladen z interesom celote, je bil v praksi tudi uveljavljen. Ker pa se v naših razmerah interes velikokrat le izraža kot interes celote, dejansko pa pomeni le interes vodstva delovne organizacije, je odločanje o dohodku ostalo decentralizirano, organizacijske oblike, ki omogočajo večjo decentralizacijo odločanja dohodka, pa so bile malokje uveljavljene. Analize statutov kažejo, da je na področju gospodarstva le 5,6 % podjetij, ki v svojem statutu opredeljujejo samostojne organizacije združenega dela z lastnostjo pravne osebe in 16 % podjetij s samostojnimi organizacijami združenega dela brez lastnosti pravne osebe, kar utemeljuje prej zapisani zaključek. V tem pa je mogoče razbrati tudi vzrok, ki pogojuje razširjeno opredelitev nosilcev te pravice. Po določilih ustave ostaja nosilec določanja notranje organizacije delovna skupnost kot celota, vendar le dotlej, ko so interesi delavcev v organizacijskem delu skladni z interesi celotne delovne skupnosti. Če omenjeni interesi niso skladni, pa se lahko (po določilih amandmajev) interes delavcev v organizacijskem delu samostojno uveljavi. Skratka, delavci v organizacijski enoti imajo ustavno zajamčeno pravico, da se njihov položaj prek statusnega položaja enote utrdi v temeljni organizaciji združenega dela.

Nespremenjeni 10. člen ustave v drugem odstavku določa: „Organizacija dela in upravljanje v delovni organizaciji morata delovnim ljudem omogočiti, da na vsaki stopnji in v vseh delih delovnega procesa, ki pomenijo celoto, kar najbolj neposredno odločajo o vprašanjih, ki se tičejo njihovega ekonomskega položaja, hkrati pa morata zagotoviti najugodnejše pogoje za delo in poslovanje delovne organizacije kot celote." Varovanje skladnosti z vsebinskimi cilji tega člena pri določanju organizacije (v katero sodi tudi določanje družbenoekonomskega in pravnega položaja njenih organizacijskih delov) je po amandmaju dolžnost vseh nosilcev te pravice. Torej ne le delovne skupnosti kot celote, marveč tudi delovne skupnosti organizacijskega dela, ki terja statusno spremembo položaja svoje enote.

Neposredna pravica delavcev v organizacijskem delu, da si prek položaja temeljne organizacije združenega dela zagotovijo samostojnejše gospodarjenje z rezultati svojega dela, pa ni uresničljiva, če ustava ne bo jasno določala kriterijev (ki so v danih družbenih razmerah družbeno sprejemljivi), s katerimi je ustanovitev temeljne organizacije združenega dela objektivno pogojena. Ustavni amandma določa naslednje kriterije:

1. delovni ljudje v delu delovne organizacije morajo predstavljati delovno celoto,
2. rezultat dela take delovne celote mora biti tak, da se lahko samostojno izrazi in
3. proizvodi oziroma storitve take delovne celote morajo omogočati, da se lahko v izmenjavi potrdijo kot vrednost.

Navedeni ustanovitveni pogoji omogočajo presojo zahteve organizacijskega dela delovne organizacije, ali je družbeno primerno razširiti njegov samoupravni status. Naj za konec tega sestavka nanizam nekatera vprašanja, ki bi jih ob tem morali podrobneje opredeliti: Kdaj je neki organizacijski del „delovna celota"? Ali je pogoj za temeljno organizacijo združenega dela njena možnost oziroma sposobnost za nastopanje na trgu, ali je dovolj, če se opravlja menjava prek mehanizma poslovnih s tržnimi razmerami čimbolj skladnih) odnosov znotraj delovne organizacije? Zakaj poleg treh v zakonodaji uveljavljenih nazivov — različnih statusnih položajev organizacijskih delov delovne organizacije, uveljavljamo nov ustavni pojem? Zastavljajo se torej številna vprašanja! O njih bi bilo koristno razmišljati ob izmenjavi mnenj in stališč, saj bomo le tako, ob stalnem soočanju s prakso, dojeli družbenoekonomske cilje, pravne okvire, organizacijski značaj tega novega ustavnega pojma.

PETER TOŠ

V nedeljo se je na železniški postaji v Ljubljani ustavil „Sončni vlak“ z nad 500 avstrijskimi in 69 našimi invalidi. V petih dneh so prepotovali Avstrijo, Nemčijo, Švico, Lichtenstein, Italijo in Slovenijo. Za naše invalide, ki so v Ljubljani izstopili, je bilo potovanje s „Sončnim vlakom“ enkratno doživetje. Spomin na vtise s potovanja in občutek solidarnosti zdravih, ki so jim ga omogočili, jim bo prav gotovo ostal za vedno. – A. AGNIČ

Neodgovorna počasnost

Velenjčani zahtevajo, da se takoj uresniči že sprejeto stališče slovenske skupščine, da se sredstva stanovanjskega prispevka od invalidnin in pokojnin prenesejo na občine

Poslanci republiške skupščine so že pred časom ugotavljali, da se sorazmerno visoka sredstva stanovanjskega prispevka od invalidnin in pokojnin, ki se zbirajo v posebnem skladu Republiškega zavoda za socialno zavarovanje, zaradi finančnih težav na področju socialnega zavarovanja v glavnem nenamensko uporabljajo. Zato je bilo v „Sklepu in priporočilu o ukrepih za nadaljnji razvoj stanovanjskega gospodarstva in stanovanjske reforme“, ki sta ga sprejela republiški in gospodarski zbor Skupščine SRS, 13. decembra 1967. tudi naloženo republiškemu sekretariatu za delo, da v sodelovanju z republiškim sekretariatom za finance, republiškim sekretariatom za urbanizem in skupščino Republiške skupnosti socialnega zavarovanja delavcev pripravi predlog za spremembo zakona o izločanju sredstev za stanovanjsko izgradnjo v tem smislu, da se sredstva, ki se zbirajo v posebnem skladu Republiškega zavoda za socialno zavarovanje, prepustijo občinskim skupščinam. Ta sprememba naj bi omogočila – kot je bilo še posebej naglašeno v že omenjenem dokumentu Skupščine SRS – da bodo občinske skupščine skupaj z lastnimi sredstvi lahko bolj uspešno reševale stanovanjske probleme upokojencev, invalidov in drugih oseb, za katere skrbi družbena skupnost.

NIHČE NE VE, KOLIKO DENARJA JE ZBRANEGA IN KJE SE ZBIRAJO ANUITETE?

Vendar pa republiški sekretariat za delo – kot ugotavljajo v Velenju – doslej še ni storil ničesar za uresničitev sklepa dveh zborov slovenske skupščine iz leta 1967. Še doslej nihče natanko ne ve, koliko tega denarja je bilo zbranega zadnja leta, koliko ga je ostalo neizkoriščenega, predvsem pa, kje se zbirajo anuitete od dodeljenih posojil, koliko tega denarja je bilo na račun anuitet zbranega doslej in kdo z njim upravlja.

Ker gre za sredstva, ki jih prispevajo upokojenci, nanje pa – vsaj za zdaj nimajo vpliva – zahtevajo Velenjčani, da se takoj uresniči sklep republiškega in gospodarskega zbora slovenske skupščine, da se sredstva stanovanjskega prispevka od invalidnin in pokojnin prenesejo na občine oz. na občinska društva upokojencev, ki naj bi potem tudi odločala o njihovi namembnosti in uporabi, seveda tudi vnaprej izključno namensko za reševanje stanovanjske problematike upokojencev. V občinah morajo v glavnem sami skrbeti za reševanje stanovanjskih in drugih problemov upokojencev, zato je edino prav, da bi tudi sami gospodarili s tem denarjem.

OBSTOJEČI KRITERIJI ZA DODELJEVANJE SREDSTEV SO NEMOGOČI!

Med razpravo na posvetovanju, ki ga je sklicala skupščina občine Velenje, udeležili pa so se ga tudi predstavniki društev upokojencev iz Velenja in Šoštanja, stanovanjskega podjetja Velenje in Ljubljanske banke – podružnice Velenje, smo slišali, da so obstoječi kriteriji za delitev denarja iz tega posebnega sklada Republiškega zavoda za socialno zavarovanje taki – denar je naložen pri Ljubljanski banki – da bi ostalo kar največ denarja v skladu. Denar gre iz tega sklada v glavnem kot posojilo; dotacijo dajo le tja, kjer v okviru domov za upokojence zagotovijo celotno oskrbo in nego za ostarele. Koristniki posojil so morali, nadalje, prispevati po 30 % oz. zdaj 20 % lastne udeležbe pri najetju posojila. Posebej v zadnjem času je nerazumljiv pogoj, da je treba stanovanja najprej zgraditi, potem pa koristniki lahko dobijo posojilo.

Ker ponekod, na primer, ne morejo zbrati denarja, potrebnega za lastno udeležbo, ležijo sredstva neizkoriščena po več let v republiškem skladu. Koristi od tega „zadrževanja“ sredstev pa ima po vsej verjetnosti bančni zavod, kjer je denar naložen, ali pa Republiški zavod za socialno zavarovanje. Občine, društva upokojencev, predvsem pa stanovanjska podjetja so zaradi nenehnih zvišanj stroškov gradenj nedvomno na slabšem.

Nesprejemljiv pa je tudi pogoj, da je s sredstvi, ki jih dodeljujejo v obliki posojil upokojencem, le izjemno dopustna adaptacija za zdravje zelo škodljivih in nevarnih stanovanj upokojencev.

TAKOJ URESNIČITI STALIŠČE SKUPŠČINE SRS O PRENOSU SREDSTEV ZA STANOVANJA NA OBČINE

Občinska skupščina Velenje bo zahtevala, da skupščina SR Slovenije in republiški izvršni svet nemudoma naložita pristojnim republiškim organom, da začno uresničevati skoraj polčetrto leto staro stališče dveh zborov republiške skupščine. O tej zahtevi in pobudi bodo Velenjčani obvestili tudi vse občinske skupščine na Slovenskem. Društvi upokojencev Velenje in Šoštanj pa bosta z zahtevo občinske skupščine Velenje seznanili tudi vsa društva upokojencev v naši republiki.

V Velenju so prepričani, da bo ta njihova pobuda naletela na ugoden odmev v naši javnosti, posebej še med upokojenci, saj bo nedvomno prispevala, da bo mogoče v prihodnje pospešeno reševati stanovanjsko problematiko upokojencev, ki je še zmeraj dokaj pereča.

M. L.

Strokovno usposabljanje delavcev v Mariboru

Mariborski komunalni zavod za zaposlovanje se bo letos znova pomembno vključil v strokovno izobraževanje delavcev. Tudi v Mariboru je namreč tako, da je ob pomanjkanju delavcev še vedno nekaj nezaposlenih ljudi. Gre predvsem za delavce brez strokovne usposobljenosti. Lansko leto je bilo pri strokovnem usposabljanju doslej najbolj uspešno. Zavod za zaposlovanje tega dela ni samo usklajeval, temveč je izobraževanje tudi organiziral. Tako so usposobili za razna strokovna dela 849 ljudi. Pravi pomen dobi ta številka tedaj, če vemo, da so strokovno usposobili predvsem ženske in mladino do osemnajstega leta starosti, ki sicer ne bi imeli posebnih možnosti za zaposlitev. Največ kandidatov je bilo usposobljenih za konfekcijsko in kovinsko industrijo, za gradbeništvo, promet, gradbeno obrt in lesno stroko.

Za izobraževanje oziroma strokovno usposabljanje vseh teh oseb so porabili milijon 542 tisoč dinarjev. Dve tretjini tega denarja je dal mariborski komunalni zavod za zaposlovanje, 600 tisoč dinarjev pa so prispevale delovne organizacije. Lanski primer strokovnega usposabljanja kaže, da vendarle lahko dosti storimo in da je pravzaprav dela dovolj za vse.

V Mariboru že več let uspešno delujejo izobraževalni centri v vseh večjih tovarnah, razmeroma malo pa storijo za strokovno usposabljanje številna manjša podjetja. Strokovno usposobljenih delavcev pa manjka danes na vseh koncih in krajih. Posameznim delovnim organizacijam ne bo preostalo drugo, kot da vložijo nekaj denarja za usposabljanje tistih, ki iščejo zaposlitev, vendar niso posebej usposobljeni za nobeno delo. Zavod za zaposlovanje v Mariboru, ki dela za območje občin Maribor, Lenart, Ptuj, Ormož in Slovenska Bistrica, je pripravil za letos obsežen načrt strokovnega izobraževanja in usposabljanja. Skupaj z republiškim zavodom za zaposlovanje bodo, med drugim, študijsko in analitično preučevali dogajanja v gospodarstvu. Na osnovi tega bodo ukrepali in predlagali, katere smeri izobraževanja in šolanja kaže krepiti in katere deloma omejevati. Njihov letošnji načrt kaže, da že razmeroma zelo dobro poznajo današnje in jutrišnje potrebe slovenskega gospodarstva.

D. P.

za lepšo in bolj čvrsto postavo
melbrosia®
medex
Ljubljana

BREST
POHIŠTVO

DOPISNIKI POROČAJO

NOVO MESTO

LJUDEM BODO V POMOČ

Na občinskem prvenstvu ekip prve pomoči v Novem mestu je sodelovalo 36 tekmovalcev, ki so zastopali šest delovnih organizacij. Med njimi je nastopila tudi ekipa prve pomoči iz krajevne skupnosti Novo mesto. Vse ekipe so pokazale izredno znanje, saj ni bilo nobene, ki ne bi presegla republiške norme 90 točk.

Pokroviteljstvo nad tekmovanjem je prevzela novomeška tovarna zdravil Krka, darila pa so prispevala tudi druga novomeška podjetja.
Nekoliko presenetljivo, vendar zasluženo, je prvo mesto osvojila šesterica tekmovalcev iz novomeške Iskre.
Na sliki: zmagovalna ekipa novomeške Iskre.

S. D.

NOVA VELEBLAGOVNICA T

V CELJU VAM NUDI BOGATO IZBIRO BLAGA ZA ŠIROKO POTROŠNJO.

OBIŠČITE NAS — ZADOVOLJNI BOSTE!

- Štiri etaže
- Darilni bon
- Dvajset oddelkov
- Dostava na dom
- 20.000 različnih izdelkov
- Menjalnica
- Bife

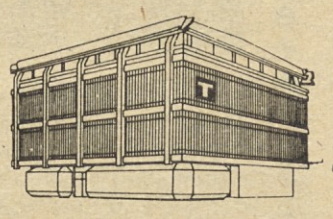

Veleblagovnica T
Celje, Gubčeva 2
TEHNO-MERCATOR

Odslej bo naš znanec

Kaj je »Krona VC«?

V uvodu knjige „The Primary Batery“, ki povzema najpomembnejše dosežke pri proizvodnji baterij v zadnjih 20 letih, so avtorji zapisali, da jo posvečajo vsem strokovnjakom, ki so pripomogli, da je raziskovalno delo na tem področju tudi postalo pomembna veja znanosti. Po vsem tistem, kako je zastavil svoje delo, ne bo presenečenje, če bomo v najkrajšem času izvedeli, da eno velikih imen na tem področju predstavlja tudi magister kemije **Peter Žemva**, *razvijalec-tehnolog v tovarni ZMAJ Ljubljana.*

Dobesedno zaljubljen v baterije, v skrivnosti njihove tehnologije, možnosti pocenitve materialnih in proizvodnih stroškov, razširitve področij, na katerih bi se poraba baterij lahko še razmahnila, magister Žemva menda tudi zadnji prosti trenutek preživlja bodisi ob poskusih v tovarni bodisi ob prebiranju strokovne literature. Tako kot je „doma“ v tovarni ZMAJ, je domač tudi v knjižnici Nuklearnega inštituta Jožef Stefan ali pa v Centralni tehnični knjižnici v Ljubljani. Ne le v tovarni ZMAJ, ampak tudi v naši državi trenutno ni človeka, ki bi toliko vedel o baterijah sedanjosti in prihodnosti in ki bi znal teoretično znanje tako spretno prenašati tudi v prakso. Na delovnem mestu tehnologa-razvijalca, ki so mu ga zaupali prav zavoljo omenjenih lastnosti, se magister Žemva trenutno ukvarja z uvajanjem proizvodnje baterij „KRONA VC“ po sovjetski licenci.

„Gre za povsem novo vrsto 9-voltnih baterij za tranzistorske radijske sprejemnike,“ nam je zaupal magister Žemva.“ Na našem trgu bodo nosile oznako SUPER 9 V in, zaradi spremenjenega elektrokemijskega izvora energije, še mednarodno oznako 6 AF 22. Aktivna materiala v tej bateriji sta cink in zrak. Gre za prvo uspešno, majhno, če hočete miniaturno baterijo z zračno depolarizacijo, ki ima napetost 9 V in je izdelana iz cenenih materialov. Razen njene konstrukcije je svojstvena tudi sestava pozitivnih elektrod. Namesto teflona ali platine, kot ju uporabljajo vodilne svetovne tovarne, so v Sovjetski zvezi posegli po neprimerno cenejših snoveh, ki jih imamo več kot dovolj tudi v naši državi.“

Problem slehernega proizvajalca baterij je, kako izdelati kar najmanjše baterije, ki bi bile cenene, življenjska doba pa kar najboljša. Baterija „KRONA VC“, ki jo tovarna ZMAJ začenja izdelovati v svojem obratu v Šentvidu pri Stični, pomeni korak naprej tudi na področju cenenosti proizvodnje.

Kaj to pomeni za slehernega lastnika tranzistorskega sprejemnika, ki deluje na 9 V baterije, ne bi govorili, saj bo za manj kot polovico višjo sedanjo ceno dobil baterijo, ki bo odlegla za tri baterije sedanje kvalitete!

–mG

PRAVILA IGRE

V večjih delovnih organizacijah pri nas so že izoblikovali akcijske programe za gospodarjenje v pogojih stabilizacije. Tako je tudi v občinah Velenje, Slovenj Gradec, Dravograd in Ravne na Koroškem. Vendar pa je mogoče ugotavljati – podobno kot ugotavljajo zadnje dneve tudi samoupravni organi delovnih organizacij in vodstva družbenopolitičnih organizacij – da prizadevanja za izboljšanje gospodarjenja niso tako uspešna, kot so načrtovali s programi. Pa tudi nasploh je mogoče ugotavljati vrsto slabosti v našem gospodarstvu, če omenimo samo nadaljnje naraščanje potrošnje, večanje primanjkljaja v naši plačilni bilanci s tujino in nadaljnje naraščanje nelikvidnosti.

Gre pravzaprav za pojave, na katere imajo pomemben vpliv tudi delovne organizacije. Vprašanje pa je, koliko so v posameznih delovnih organizacijah pripravljeni, da pomagajo našemu gospodarstvu na zdrave temelje. Vse pogosteje je mogoče ugotavljati, da so akcijske programe sprejeli (in jih seveda tudi izvajajo) predvsem v tistih delovnih organizacijah, ki se zavedajo resnosti položaja in kjer so pripravljeni prispevati tudi svoj delež za stabilizacijo našega gospodarstva. V nekaterih delovnih organizacijah – te pa niti niso tako redke, saj obvestila o zviševanju cen kar dežujejo – pa o lastnem prispevku za stabilizacijo niti ne razmišljajo, saj je mogoče višje stroške kriti z višjimi cenami reprodukcijskih materialov oziroma proizvodov.

Predstavniki delovnih organizacij iz občine Ravne na Koroškem, na primer, so te dni opozorili, da večina sprejetih stabilizacijskih ukrepov – v mislih imajo ukrepe Zveznega izvršnega sveta – ne deluje in ker se tudi dobršen del gospodarstva obnaša kratkovidno in neperspektivno, se tudi akcijski programi ne uresničujejo tako, kot so računali. Razmere na tržišču tako rekoč čez noč porušijo predvidevanja in načrte delovnih organizacij. Predstavniki gospodarstva ob vsem tem opozarjajo, da še naprej slabi materialna baza gospodarstva.

Čakanje, da bodo v zaostrenih pogojih gospodarili bolje in racionalneje le nekateri, je izredno škodljivo. Akcijske programe oz. programe za gospodarjenje v pogojih stabilizacije bi morale zato čimprej izdelati in sprejeti vse delovne skupnosti ter jih tudi izvajati.

Čeprav nekateri ugotavljajo, da bi bilo treba sprejeti vrsto novih sistemskih ukrepov, da bi lahko v prihodnje bolje gospodarili, pa treznejši gospodarstveniki in samoupravljavci vse bolj poudarjajo, da so resda potrebne spremembe oziroma dopolnitve nekaterih sistemskih ukrepov, manjkajo pa da predvsem „pravila igre". Če smo se že odločili, da bomo prispevali vsak svoj delež za stabilizacijo našega gospodarstva – za dosego tega cilja sprejemajo v delovnih organizacijah akcijske programe oz. programe za gospodarjenje v pogojih stabilizacije – potem bi morali izoblikovati tudi „pravila igre" v stabilizacijskih prizadevanjih. Zdaj je namreč stanje takšno, da se del gospodarstva obnaša kratkovidno in neperspektivno, zavoljo tega pa tudi drugi del – tisti, ki si prizadeva bolje in perspektivneje gospodariti – ne dosega v okrepljenih prizadevanjih za stabilizacijo takšnih uspehov, kot bi jih lahko.

M. L.

Nama v Velenju

Ljubljanska veletrgovina NAMA bo še letos odprla v središču Šaleške doline sodobno veleblagovnico

Ljubljanska veletrgovina NAMA, ki slavi letos 25-letnico obstoja, bo ta jubilej med drugim proslavila tudi z zgraditvijo veleblagovnice v središču Šaleške doline, v Velenju. Temeljni kamen zanjo je položil 7. maja predsednik velenjske občinske skupščine, Nestl Žgank.

Ta velika trgovska hiša se je odločila, da pomaga v Šaleški dolini ob hitrem razvoju industrije pospešeno razvijati tudi trgovino, kar bo nedvomno pomembno vplivalo tudi na hitrejši razmah turističnega gospodarstva. Sicer pa se je ta ljubljanski kolektiv odločil za novogradnjo v Velenju tudi zato, da se spozna z utripom tega hitro razvijajočega se področja in da tudi sam prispeva delež za nadaljnji razvoj Šaleške doline.

Zaradi občutnega pomanjkanja prodajnih površin, saj odpade na prebivalca v trgovini na drobno zdaj komaj 0,28 kvadr. metra površine, so se v občini Velenje odločili, da bodo odprli občinske meje za vsakogar, ki bi želel graditi oziroma odpirati nove trgovinske objekte. Ljubljanska NAMA se tako pridružuje tistim trgovskim organizacijam, ki so se že doslej odločile, da bodo pomagale pospeševati – seveda skupaj z domačim trgovskim in proizvodnim podjetjem ERA Velenje – razvoj trgovske mreže v Šaleški dolini.

Nova veleblagovnica ljubljanske NAME, gradi jo Splošno gradbeno podjetje Vegrad, bo zgrajena do konca leta, veljala pa bo okrog 25 milijonov dinarjev. V 4 etažah bo skupaj 6.000 kvadr. metrov površine.

V Železarni Jesenice so pred kratkim volili nove samoupravne org ne. Posnetek je z volišča v elektrojeklarni. – Foto: Franc Sluga

V korist vseh delovnih ljudi

Trboveljčani bodo svoj letošnji občinski praznik, ki ga slavijo 1. junija v spomin na leto 1924, ko so se najbolj napredni zasavski rudarji spopadli s pripadniki fašistične Orjune in jo pregnali iz središča revirjev, počastili z vrsto prireditev pa tudi nekaterimi novimi proizvodnimi obrati in objekti družbenega standarda.

Zadnji dan maja in 1. junija bodo izročili svojemu namenu novi del tovarne „Mehanike", večji proizvodni obrat INVESTICIJSKIH BIROJEV, nove prostore podjetja „Zlatarstvo" in sodobno pekarijo ter novo ŠPORTNO IGRIŠČE za potrebe trboveljskih gimnazijcev in dijakov srednje ekonomske šole. Kolektiv Mehanike si je novi del tovarne zgradil s svojim dohodkom, brez posojil. Za nadaljnji gospodarski razvoj Investicijskih birojev je nova tovarniška dvorana velikega pomena, ker bodo v njej izdelovali posebne transportne naprave, lahko pa bodo zaposlili še več mladih kovinarjev. Trboveljsko „Zlatarstvo" je v zadnjih nekaj letih vsestransko napredovalo. Kolektiv se je širše povezal s sorodnimi delovnimi organizacijami v Celju in Ljubljani. Z njima ubira skupno pot nabave surovin in prodaje pa tudi nadaljnjega razvoja. Ker je kolektiv doslej delal v zasilnih prostorih, bodo novi obrati prispevali k temu, da bodo lahko bistveno povečali proizvodnjo tako za potrebe domačega trga, kot za izvoz.

Prihodnji mesec se bo v središču revirjev enkrat za vselej uredila tudi preskrba s kruhom. Sicer ga doslej ni dostikrat primanjkovalo, vendar so ga morali vsak dan voziti tudi iz Zagorja ob Savi, ker tamkajšnje tri zasebne pekarne niso bile kos vsem potrebam. Novo, veliko, sodobno pekarno je zgradilo ljubljansko podjetje „Žito", stala pa je 4 milijone din. Njena zmogljivost bo zadostna za vse potrebe trboveljskih potrošnikov.

RAZUMEVANJE ZAGORSKIH PODJETIJ ZA SKUPNE POTREBE OBČANOV

Z ROKO V ROKI

Tudi letos bodo zagorski delovni kolektivi sprejemali samoupravne dogo vore za združevanje sredstev za sofinanciranje nekaterih skupnih potre

● Seveda bi zagorsko gospodarstvo težko zmoglo večja bremena, zato bo do letos predvidoma zbrali za te namene nekaj več kot milijon dinarjev

Doslej nobena zagorska delovna organizacija ni odklonila predloga družbeno političnega zbora za združevanje sredstev. Samoupravni organi so samo predlagali, naj bi veljal predlog za vsa podjetja, tudi za tista, ki imajo svoj sedež izven občine.

Čeprav še ni dokončno izdelan predlog, kaj vse naj bi sofinancirali iz teh sredstev, ni nobenega dvoma, da bodo del denarja namenili za nadaljnji razvoj gospodarstva, pravzaprav odpiranje novih delovnih mest, ki jih v tej revirski občini seveda ni na pretek. Občinska skupščina je prevzela obveznost dodeliti velike površine zemljišč za gradnjo nove tovarne Varnost – Energoinvest. Zemljišča bo treba seveda odkupiti od zasebnikov in za to bo treba zbrati precej sredstev.

Drugi del sredstev bo vložen v urejanju nekaterih aktualnih potreb na področju družbenega standarda. Sem sodi tudi že večkrat odložena nadaljnja gradnja sodobnega kopališča v Potoški vasi, ki ga Zagorjani nujno potrebujejo, da bi se Medijske toplice na Izlakah v skladu s perspektivnim progra mom lahko razvile v enega naj pomembnejših turističnih sre dišč Zasavja. Omenjeno kopa lišče so začeli graditi že pre desetimi leti, vendar so moral gradnjo ustaviti, ker je investi torjem pošla sapa. To je bil tud lep nauk za prihodnje, da s namreč ne kaže lotevati nobe nih gradenj, dokler niso zago tovljena sredstva. Tokrat star napake ne želijo ponoviti, ma več prej zbrati denar in s potlej lotiti del. Seveda pa ra čunajo v Zagorju še na nekate druge objekte družbenega star darda, ki jih kaže urediti v pri hodnjih letih. Pripravljenos podjetij za to bo omogoči uresničiti te potrebe.

Prizadevni mizarji v Podvelki

Sedanja tovarna montažnih stavb v Podvelki je bila vsa dolga povojna leta samo žagarski obrat, ki je žagal pohorsko hlodovino ter jo odvažal drugam. Ob tem so izdelovali le še nekaj tipov montažnih barak za začasno bivanje ljudem na raznih gradbiščih, ali pa so služile le kot zasilni stanovanjski objekti.

Pred nekaj leti so strokovni sodelavci „Marlesa", katerega delovna enota je tudi Tovarna v Podvelki, izdelali več novih in lepih tipov trdno grajenih montažnih stanovanjskih hiš. Ob skupnih naporih so porodne težave kar hitro prebrodili in danes vidimo njihove montažne hiše tako rekoč po vsej državi. V lanskem letu so dogradili del nove tovarne. Sedaj pa že pridno gradijo drugi del, ki bo veljal kolektiv okrog 5,400.000. din. Če ne prej, v naslednjem letu bodo dogradili še skladiščne prostore, ter se opremili še z eno kotlovnico za ogrevanje in za sušenje lesa. Ob izgradnji objektov pa skrbijo tudi za nakup novih sodobnih obdelovalnih in transportnih strojev, ki bodo znatno olajšali sedanja najtežja fizična dela.

Kolektiv, ki se je v zadnjih treh letih pomnožil za več kot 100 % in šteje danes že 180 delavcev, ima do gradnje in odpovedovanja strpen in razumevajoč odnos.

Tako kljub gradnji proizvodnja teče skoraj nezmanjšano v treh izmenah in predvidevajo, da bodo vsa dela končali do konca leta. Delavci pravijo, da ima tudi podjetje kot celota in samoupravni organi za hotenja njihovega obrata sedaj razumevanje. Rast in modernizacija tega obrata povzroča tudi zadovoljstvo ne samo neposrednih delavcev, temveč tudi ostalih občanov, saj dnevno vidijo, kako se njihovo bogastvo – les vsak dan bolj predeluje doma, daje večje dohodke in delo tudi tistim, ki so ga morali doslej iskati celo izven naših meja.

W.

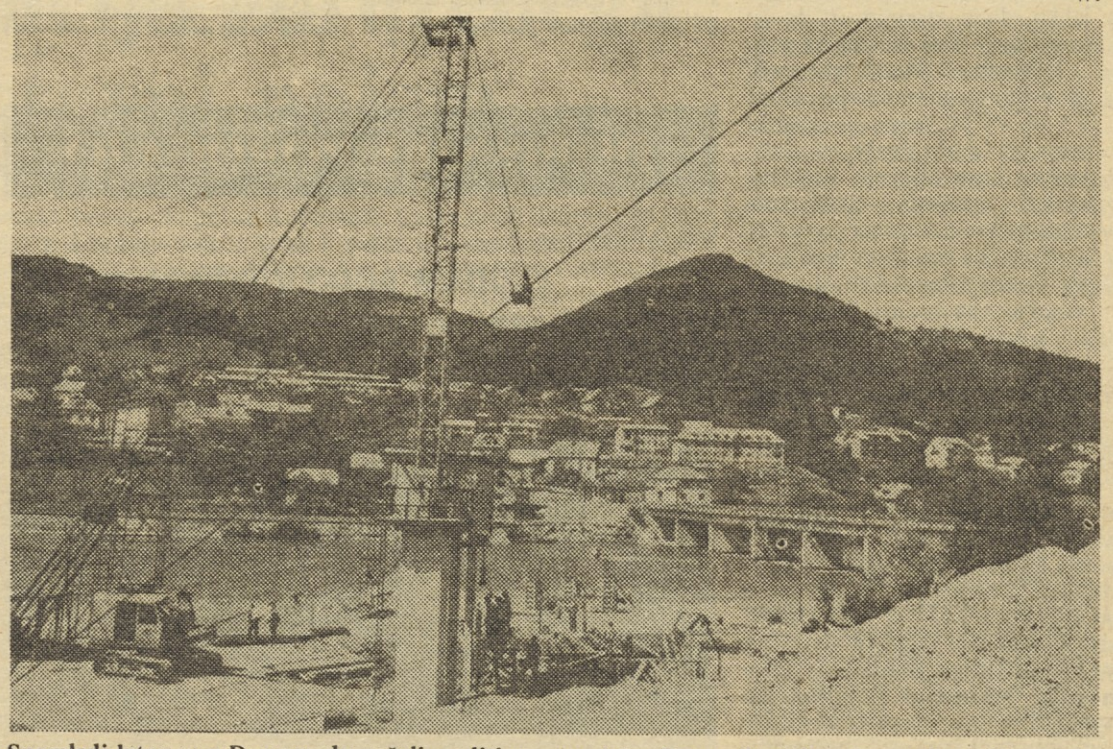

Spomladi letos so v Dravogradu začeli graditi nov most čez Dravo. Stari, leseni most je že dolgo ovira za promet, saj se lahko odvija le v eno smer. Razvoj gospodarstva v Dravogradu in bližnji mejni prehod z Avstrijo pa povečuje promet nad propustnost starega mostu. Nov most, ki ga gradi Gradis iz Celja, bo imel normalno široko cestišče in hodnik za pešce. Razume se, da bo železobetonski in imel bo pahljačasto obliko. To se pravi, da bo na obeh straneh širši kot v sredini. Junija leta 1972, ko bo most gotov, bodo gotovo odpadle kolone čakajočih vozil na obeh straneh. To pa bo veljalo dravograjsko občinsko skupščino približno 12 milijonov novih dinarjev. – A. Agnič

Na 10 cicero

● MUTA

V tovarni poljedelskega orodja i livarni na Muti, ki je samostojna or ganizacija združenega dela v okviru Gorenja iz Velenja, bodo razširi proizvodnjo nekaterih finalnih i polfinalnih izdelkov. Zato bodo kratkem zaposlili večje število kval ficiranih in nekvalificiranih delovni moči, predvsem moških. Delavcem ki nimajo prevoza na delo in domov bodo zagotovili poseben prevoz. V

● ŽALEC

Kmetijski kombinat Žalec ima n Lavi svojo ribogojnico. V preteklem letu so iz ribogojnice prodali 50.000 mladih rib za vlaganje v reke. Z svoje potrebe pa je kombinat ob držal skoraj 23.000 kilogramov po strvi in 50.000 mladic. Lani je pro izvodnja znašala 515.000 dinarjev stroški pa 365.000 dinarjev. V ribo gojnici pa sta bila zaposlena le dva delavca.

M. B.

● LJUBEČNA

Pred dnevi so pripeljali v Opekarno Ljubečno prve dele opreme za nov moderen obrat opečnih izdel kov. Gradnja obrata bo predvidoma končana v začetku prihodnjega leta. Prvi so prispeli štirje veliki elektro motorji, ki jih je izdelala tovarna Se ver iz Subotice. V prihodnjih me secih pa bo prispela še vsa potrebna avtomatika in predelovalni stroji iz Italije. Z novim obratom bodo v Ljubečni dvakrat povečali proizvodnjo.

M. BRECL

Vedno na zalogi bogata kolekcija damske konfekcije v aktualnih krojih, barvah in materialih. Na voljo so tudi ekskluzivni, visoko modni modeli plaščev, kostimov in oblek v zelo majhnih serijah.

Torej, v Modni hiši oblačila za ženo, moža, hčerko in sina!

PRODAJNI SERVIS

modna hiša

LJUBLJANA — MARIBOR — OSIJEK

V CELJU SO PODELILI 368 REKREACIJSKIH ZNAČK

TRUD NI BIL ZAMAN

»Naša največja želja je, da bi prodrli s svojimi idejami, s svojo dejavnostjo tudi tja, kjer smo doslej naleteli na zaprta vrata . . .«

V mestnem parku na drsališču v Celju je bila 21. maja zvečer svojevrstna, vendar prisrčna slovesnost.

Škoda, da je takih slovesnosti v Sloveniji tako malo oziroma, da jih praktično sploh ni. Šlo je namreč za podelitev rekreacijskih značk, za nekak zaključek enoletne dobro pripravljene akcije Občinskega sindikalnega sveta Celje, na kateri je sodelovalo več kot 1000 predstavnikov delovnih kolektivov.

„Minulo leto je bilo za nas, za organizatorje Tekmovanja za sindikalni rekreacijski znak, eksperimentalno leto. No, ne glede na to je bila naša akcija v delovnih organizacijah toplo sprejeta, kar je razvidno tudi iz udeležbe. To pot bo dobilo rekreacijsko značko 368 ljudi, od tega 48 žensk in 320 moških. To je po svoje malo, po drugi plati pa vsekakor veliko. Glavno je, da je start dober . . .“, nam je pred podelitvijo razlagal prof. Tone Goršič, strokovni sodelavec za rekreacijo in oddih pri OSS Celje.

Akcija prizadevnih Celjanov je vsekakor posnemanja vredna. Uspelo jim je realizirati to, o čemer se pri nas dolga leta samo pogovarjamo. Uspelo jim je, da so z mikavnimi organizacijskimi oblikami in prijemi ter z neprisiljeno vsebino dela, v kratkem času pritegnili v vrste športnikov veliko število novih ljudi. In še nekaj, kar je pri vsej stvari še najbolj pomembno: pri tekmovanju za sindikalni rekreacijski znak ne gre za dva, tri nastope v letu, temveč za razmeroma kontinuirano športno dejavnost. To pa je tudi namen akcije . . .

Medtem ko je popularni celjski plesni orkester „Žabe“ uspešno zabaval številne povabljence, je prof. Tone Goršič nadaljeval: „Za novo sezono pripravljamo novo izpopolnjeno in še privlačnejšo obliko tekmovanja za sindikalni rekreacijski znak. Tekmovanje bo spominjalo na zahodnonemško „Trim-spiralo“. Pri tem načinu tekmovanja gre za vpisovanje športno rekreativne dejavnosti vsakega posameznika v katerikoli panogi. Za tekmovanje ne bo veljala le aktivnost v okviru lastne sindikalne organizacije, kot je bilo to doslej, ampak tudi vsa ostala, zasebna, doslej neregistrirana aktivnost. Vsak posameznik bo zapisoval svojo dejavnost v poseben karton. S tem bodo dobili ljudje zanimiv vpogled v lastno aktivnost, nazorno bodo videli, koliko se ukvarjajo s športom, s katerimi panogami najraje in s katerimi najmanj . . .“

Poleg tega bo moral v prihodnje pokazati vsak posameznik tudi določeno kvaliteto oziroma rezultate v nekaterih panogah po izbiri. Na primer v streljanju, kegljanju, plavanju, smučanju, atletiki itd. Ta del pridobivanja točk za rekreacijski znak naj bi bil registriran, potrdil pa bi ga naj organizator tekmovanja. Organizatorji bi bili v prvi vrsti seveda sindikalne organizacije, občinski sindikalni svet in telesno-kulturne organizacije.

Takšni so torej načrti za novo sezono. Vsekakor spodbudni in obetajoči. Škoda le, da imajo tudi v Celju hude težave s posebnimi športnimi objekti. Čeprav mesto slovi po razgibani športni dejavnosti, tu že dlje časa ugotavljajo, da je pomanjkanje objektov iz leta v leto bolj pereče in da prav to vprašanje hromi še bolj živahno športno-rekreacijsko dejavnost.

„Naša največja želja je, da bi prodrli s svojimi idejami, s svojo dejavnostjo tudi tja, kjer smo doslej naleteli na zaprta vrata . . .“, je v svojemu uvodnem pozdravu poudaril Vili Končan, tajnik OSS Celje. „Če se je v minulem letu udeležilo tekmovanja za sindikalno rekreacijsko značko 1000 predstavnikov sindikalnih organizacij, si moramo prizadevati, da bi se jih letos dvakrat toliko. In, če je lani sodelovalo v tekmovanju za sindikalno rekreacijsko značko 30 sindikalnih organizacij, bi bilo lepo, če bi bilo letos to število vsaj za 50 % večje . . .“

Naj bo kakorkoli že, zapisati moramo, da so prizadevanja Občinskega sindikalnega sveta Celje in njegove komisije za rekreacijo in oddih zaposlenih rodila v minulih letih lepe sadove. Vsak dan se pripravljajo za sindikalna tekmovanja nove ekipe delovnih organizacij. Skoraj ni tekmovanja, na katerem ne bi sodelovalo vsaj 30 sindikalnih organizacij. Množičnost se zrcali tudi v internih tekmovanjih delovnih organizacij . . .

„Komisija za rekreacijo in oddih organizira in spodbuja športno rekreacijo v okviru sindikalnih organizacij. Menimo pa, da bi se morali boriti za zdravo izkoriščanje prostega časa vseh občanov, kar pa še zdaleč ni samo stvar naše komisije . . .“, so mi razlagali v Celju predstavniki občinskega sindikalnega sveta. „Naša komisija svoje dejavnosti ne more kdove kako širiti, čutimo pa potrebo, da opozorimo na nerešena vprašanja. Menimo namreč, da je prišel čas, ko bo potrebno o tem temeljiteje spregovoriti. Gre predvsem za vprašanja organizacije, vsebine dela objektov, kadrov in seveda financiranja. Dejstvo je, da danes v Celju ni organa, ki bi strokovno in celovito lahko razpravljal o nadaljnjem razvoju rekreacije občanov v najširšem pomenu besede. Problem bi morali reševati z roko v roki predstavniki sindikata, sveta za telesno kulturo, občinske zveze za telesno kulturo, socialistične zveze, zveze mladine, krajevne skupnosti, turizma, gostinstva, urbanistov, delovnih organizacij, športnih društev itd., itd. Prepričani smo, da bi bila rešitev v telesno-kulturni skupnosti, ki bi združevala vse te dejavnike. V njenem okviru pa bi deloval center za rekreacijo in oddih, ki bi skrbel za celotno omenjeno področje . . .“.

A. Ul.

BREST POHIŠTVO

Planica kandidat za svetovno prvenstvo

Organizacijski komite „Planica“ iz Ljubljane bo zaprosil za kandidaturo I. svetovnega prvenstva v smučarskih poletih. Če bo kandidatura sprejeta, bo I. svetovno prvenstvo v smučarskih poletih od 22. do 26. marca 1972 na 150-metrski skakalnici v Planici.

V Planici so mednarodna tekmovanja v smučarskih poletih že od leta 1934. Tekem na 120-metrski skakalnici so se udeleževali vsi najboljši skakalci na svetu. Pred dvema letoma pa je bila zgrajena v Planici tudi 150-metrska skakalnica . . .

Glede na dejstvo, da so bile doslej vse prireditve v Planici dobro pripravljene, meni organizacijski komite „Planica“, da lahko uspešno poskrbi tudi za I. svetovno prvenstvo v smučarskih poletih. Z izglasovanjem kandidature bi dobila Planica posebno priznanje, ki ji gre kot zibelki nove športne zvrsti – poletov na smučeh.

Letos v Štorah

Letne športne igre sodelavcev združenega podjetja Slovenske železarne bodo letos 2. septembra v Štorah. Delavci železarn z Jesenic, Raven in iz Štor se bodo pomerili v atletiki (tek na 100, 1000 metrov, skok v daljino in višino, met krogle, balkanska štafeta), nogometu (člani nad 30 let), košarki, odbojki, streljanju z malokalibrsko puško in kegljanju (ženske borbeno).

V vseh treh kolektivih se ne srečanje že pripravljajo in izbirajo tekmovalce. Nihče noče biti slab . . .

V. R.

Prva ekipa Mute

Občinska konferenca ZMS je v počastitev dneva mladosti pripravila tekmovanja v malem nogometu, rokometu in odbojki. Najprej so imeli predtekmovanja v Breznem, Vuzenici in Radljah, finalna srečanja v vseh disciplinah pa so bila v Radljah.

V malem nogometu je bila najboljša ekipa Mute, ki je v finalu po streljanju osemmetrovk premagala Brezno s 4:3. V rokometu so bili najuspešnejši domačini, ki so v odločilnem srečanju premagali vuzeniške mladince z 10:9. Pri odbojki so bili prav tako najboljši domači igralci Radelj. Zmagovalci so dobili pokale.

V. R.

Zaključene igre

Občinska zveza za telesno kulturo občine Radlje je organizirala občinska tekmovanja v sindikalnih igrah. Sodelovalo je osem podružnic. Najuspešnejši je bil kolektiv tovarne gospodinjske opreme „Gorenje“ Velenje – SO PO Tovarna Muta, ki je osvojila tri prva in dvoje drugih mest. Tekmovali so v smučanju, namiznem tenisu, v šahu, odbojki in v nogometu. Le s točko razlike so tik za zmagovalci elektrikarji Hidroelektrarne Vuhred, sledijo Osnovna šola Muta – Vuzenica, trgovsko podjetje Dravski magacin Radlje in drugi. Občinsko vodstvo sindikata že razmišlja o razpisu drugega tekmovanja, v katero želijo vključiti še več sindikalnih podružnic.

● DRAVOGRAD

Ob dnevu mladosti so v dravograjski občini priredili številna športna tekmovanja. TVD Partizan in občinska konferenca mladih so priredili tekmovanje v malem nogometu, rokometu, streljanju, šahu, kegljanju in nekaterih drugih disciplinah. Podobna tekmovanja so imeli tudi v Radljah ob Dravi, kjer so priredili turnirje v malem nogometu, odbojki in rokometu. Rokomet so igrali v Vuzenici, nogomet v Breznem in odbojko v Radljah. Finalna tekmovanja so bila 25. maja v Radljah.

V. R.

● RAVNE

V I. kolu medobratnega prvenstva železarne v košarki so bili doseženi naslednji rezultati: SEVO I. : Uprava 31:29, Mehanična delavnica : TPO 24:23, SEVO II. : Jeklarna 34:29. Prvenstvo bodo nadaljevali vsak teden z novim kolom.

V. R.

● POSTOJNA

Na tradicionalnih delavsko-športnih igrah, ki jih vsako leto organizira Občinski sindikalni svet Postojna, je že znano pet zmagovalcev in sicer: I. ŠAH: 1. Transavto, 2. Stanovanjsko podjetje, 3. Transportno podjetje; 2. Odbojka-moški: 1. Prosvetni delavci, 2. LIV, 3. HGP Kras; 3 Odbojka-ženske: 1. Prosvetne delavke, 2. Perutninarski kombinat Pivka, 3. SDK Postojna; 4. Namizni tenis-moški: 1. Javor Pivka, 2. ŽTP Postojna, 3. SO Postojna; 5. Namizni tenis-ženske: 1. Prosvetne delavke, 2. HGP Kras.

Za prehodni pokal, ki ga bo prejela sindikalna organizacija, ki bo imela v vseh sedmih panogah največ uspeha, so najresnejši kandidati Prosvetni delavci, saj so osvojili že tri prva mesta.

E. P.

● KOPER

V nadaljevanju delavsko športnih iger obalnega območja je bilo 12. maja tekmovanje v balinanju in 16. ter 17. maja v šahu ekipno in posamezno. Doseženi so bili naslednji rezultati:

BALINANJE: 1. Istrabenz Koper, 2. UJV Koper, 3. Delamaris Izola itd. ŠAH – ekipno: 1. Tomos Koper, 2. Obrtni delavci Koper, 3. UJV Koper, itd.

VRSTNI RED: 1. Tomos Koper 39 točk, 2. do 3. Istra-benz Koper in Primorski tisk Koper, 4. Stavbenik Izola itd.

(mk)

NAGRADA LOKE 71

V soboto in nedeljo se bodo na znani škofjeloški progi spet pomerili „asi“ na jeklenih konjih. Najboljši tekmovalci z vsega sveta so se prirediteljem dirk v Škofji Loki tudi letos odzvali v velikem številu. Te dni so funkcionarji prireditvenega odbora, ki mu predseduje Zdravko Krvina, predsednik škofjeloške občine, podpisali še zadnje pogodbe z zelo kvalitetnimi tekmovalci na dirkah v Salzburgu. Prireditev v Škofji Loki bo letos ena najkvalitetnejših v Jugoslaviji. Glede na to, da so bile dirke v Opatiji minulo nedeljo odpovedane, bo škofjeloška tekma največja v državi v prvi polovici leta.

Ob tej priložnosti naj omenimo, da bo na škofjeloški tekmovalni progi letos še posebej poskrbljeno za varnost. Nemogoče bo, da bi po progi na primer peljal rešilni avtomobil. V ta namen bodo poskrbeli za zadostno število stranskih obvozov. Prav tako bodo prireditelji poskrbeli, da bodo gledalci dovolj oddaljeni od tekmovalne proge in da ne bodo med tekmovanjem skakali čez progo.

Letošnje tekmovanje bo za prireditelje – AMD Škofja Loka – še posebej pomembno. V dneh prireditve bo namreč v Škofji Loki tudi zastopnik mednarodne motociklistične zveze FIM gospod Alfred Lenfranc iz Belgije. Ta bo zvezi poročal o organizaciji in progi ter možnostih, ki bi jih imela Škofja Loka za izvedbo cestno-hitrostnih dirk za svetovno prvenstvo v prihodnjih letih. Želja je, da bi najboljše mojstre hitrosti na jeklenih konjičkih lahko gledali v boju za točke na svetovnem prvenstvu že čez dve leti, ob praznovanju 1000-letnice Škofje Loke.

Za konec naj naštejemo, da bodo letos merili moči na motorjih kategorij od 50 do 500 kubikov tekmovalci iz Avstrije, Belgije, Zvezne republike Nemčije, Italije, Nizozemske, Poljske, Švice, Francije, Velike Britanije, Madžarske, Irske, Nove Zelandije, Finske, Avstralije, Danske, ZDA, Švedske in Jugoslavije.

M. Ž.

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom hiter, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2

BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO, Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7

BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka

BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

Že 15. junija izide v založbi ČZP Delavska enotnost knjiga o II. kongresu samoupravljavcev Jugoslavije

1 3 5 7 9 11 13 15 17 19 21 23 25 27 29 31

EXCORRADO

TONIC WATER

Umetna brezalkoholna pijača z dodatkom kinina — Hraniti v temnem in hladnem prostoru (10°C) – vsebina 0,2 l – Sladkor 10% — Uporabnost 6 mesecev — Proizvaja Agraria Koper

I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII

NOVO V »GORENJU«

Povečan proizvodni in finančni načrt za leto 1972 ● Povečanje proizvodnje pralnih strojev ● Na črti za razširitev proizvodnje v Nazarjah in na Muti ● Tudi Podvelka h Gorenju?

Med nedavnim obiskom v tovarni gospodinjske opreme Gorenje v Velenju smo izvedeli, da so v tej delovni organizaciji že začeli oblikovati proizvodni in finančni načrt za leto 1972. Računajo, da bo TGO Gorenje Velenje prihodnje leto dosegla že najmanj 2,5 milijarde dinarjev realizacije. Velik razmah proizvodnje pa napovedujejo tudi v nekaterih tovarnah, ki so nedavno tega začele delovati v okviru Gorenja oziroma so se priključile h Gorenju.

IZ GORENJA 2000 PRALNIH STROJEV NA DAN

Prvomajske praznične dni so v velenjskem Gorenju izkoristili za namestitev novih strojev in drugih naprav v tovarni pralnih strojev. S tem so povečali proizvodne zmogljivosti tako, da bodo lahko v prihodnje izdelali na dan najmanj 2000 pralnih strojev.

Že v kratkem pa bo začela v Velenju obratovati tudi nova tovarna štedilnikov, s čimer bodo tovrstno proizvodnjo podvojili.

V prihodnje bo tako Gorenje laže zadovoljevalo potrebe domačega in tujih tržišč po strojih za gospodinjstva.

NAČRTI ZA POVEČANJE PROIZVODNJE V NAZARJAH IN NA MUTI

Obseg in vrednost proizvo nje bodo v prihodnje hitro p večevali v vseh tovarnah, ki d lujejo v okviru Gorenja, ta tudi v novi tovarni malih gosp dinjskih aparatov Gorenje v N zarjah v Gornji Savinjski dol kot v tovarni poljedelske orodja in livarni na Muti.

V Nazarjah zdaj dosegajo le no realizacijo okrog 20 milij nov dinarjev, najpozneje v dve letih pa želijo povečati vredno proizvodnje na okrog 200 d 250 milijonov dinarjev.

V kratkem bodo s predst niki zahodnonemške tvrd Krups, s katero sodelujejo p proizvodnji teh aparatov, r pravljali o razširitvi poslovn tehničnega in proizvodnega s delovanja.

V Tovarni poljedelske orodja in livarni na Muti pa b kot računajo, že v kratke stekla proizvodnja malih km tijskih strojev, ki jih bodo izd lovali v sodelovanju s francosk tvrdko Bouyer. Prve male km tijske stroje Gorenje so razst vili že na sejmu Alpe-Adria Ljubljani in na sejmu v Nove Sadu. Po rekonstrukciji livarne kovačnice in proizvodnje liva skega peska bodo v tovarni Go renje na Muti povečali vrednos proizvodnje na okrog 250 mil jonov dinarjev na leto, štev zaposlenih pa bo preseglo 1000

NOVI ČLANI VELIKE DRUŽINE GORENJE

Velika družina velenjskega Gorenja bo dobila letos, kot vse kaže, nove člane. Z Gorenjem se bodo za velenjskim Chrom metalom, industrijo elektro motorjev Sever Subotica, tovar no poljedelskega orodja in livar no Muta in „Lesno" Šoštan združile nekatere nove delovn organizacije.

Pred dnevi je velenjsko Go renje predložilo samoupravnim organom Tovarne lesovine i lepenke Podvleka ter občinsk skupščini Radlje ob Dravi pred log, da bi se tovarna združila Gorenjem. Po predlogu Velenj čanov bi proizvodnjo v Podvel ki preusmerili, in sicer bi v pri hodnje izdelovali leseno emba lažo za potrebe Gorenja. Del za poslenih iz Podvelke pa bi zapo slili v tovarni na Muti. S pred videno preusmeritvijo proizvod nje bi — kot ugotavljajo analize Gorenja — občutno povečali vrednost proizvodnje, zagotovili pa bi tudi rentabilnost posl vanja in perspektivo zapo slenim!

M. L.

PRVI REZULTATI IZVAJANJA AKCIJSKEGA PROGRAMA V HRASTNIŠKI TOVARNI KEMIČNIH IZDELKOV

Počasi – a vztrajno

Hrastniška Tovarna kemičnih izdelkov je imela vso drugo polovico minulega leta blokiran žiro račun. Pri kupcih so imeli konec leta 1970 kar 17 milijonov din neizterjanega denarja. Razmere se niti v letošnjih prvih mesecih niso izboljšale in služba družbenega knjigovodstva, podružnica v Trbovljah, je predlagala hrastniški občinski skupščini, naj uvede v tem podjetju prisilno upravo, ker podjetje ni poravnalo niti družbenih obveznosti. Odborniki pa so sklenili drugače, ker jim je bilo znano, da tovarna ni zašla v težave zaradi slabega gospodarjenja, marveč zavoljo nelikvidnosti. Sprejeli so predlog delavskega sveta in vodstva podjetja, da bodo na osnovi posebnega akcijskega programa storili vse, da bi izterjali dolgove in izvedli druge ukrepe za boljše poslovanje.

Zaupanje občinske skupščine je bilo upravičeno. Pred kratkim so imeli v Tovarni kemičnih izdelkov spet odprt bančni račun. Kupci so bolj „pritisnili" in že prve dni maja so zmanjšali terjatve. Seveda pa so morali v tovarni sprejeti še druge ukrepe za to, da jim odjemalci zdaj nekoliko hitreje plačujejo blago in da hkrati tudi sami hitreje poravnavajo svoje obveznosti.

Akcijski program gospodarjenja seveda ne teži samo za odpravo ali zmanjšanjem nelikvidnosti. V njem so sprejeli tudi vrsto drugih obveznosti in nalog za racionalnejše poslovanje, optimalno izkoriščanje vseh zmogljivosti, varčevanje, izkoriščanje nekaterih odpadkov in odpadnega materiala in za dosego ugodnejših cen nekaterih izdelkov. Bistvena naloga, ki so si jo zastavili v akcijskem planu, je nedvomno tudi dolgoročnejša usmeritev gospodarjenja. V zvezi s tem proučujejo možnosti za proizvodnjo nekaterih novih vrst blaga, predvsem izdelkov, ki jih potrebuje domače in tuje tržišče. Odprli so tudi dvoje novih obratov, enega v Trbovljah, drugega v Radečah.

V Tovarni kemičnih izdelkov so v prvih letošnjih štirih mesecih dosegli predvideni obseg gospodarjenja. Izdelali so za skoraj 20 milijonov din blaga, od tega za izvoz v vrednosti 112.000 dolarjev. Vse količine blaga so prodali v sosednjo Italijo, kar kaže, da se tudi v tem podjetju usmerjajo na območja s trdnimi valutami. Končno so v tovarni uspeli doseči tudi soglasje glede cen tripolifosfatov, ki predstavljajo skoraj polovico vse njihove proizvodnje. Cene temu blagu se niso spremenile od leta 1965, torej od začetka izvajanja reforme, kar je nedvomno paradoks, saj so medtem nekajkrat poskočile cene reprodukcijskega materiala in surovin.

-m-

Za modo poskrbljeno. Nova kolekcija klobukov v škofjeloškem „Šeširju" je pripravljena – Foto: ANDREJ AGNIČ

Težave tekstilcev

Položaj slovenske tekstilne industrije je vse prej kot lahek. V čem je pravzaprav bistvo težav? Kot so povedali predstavniki tekstilne industrije iz vse Slovenije na nedavnem razgovoru, ki ga je pripravil področni klub poslancev v Mariboru in ki se ga je udeležil tudi predsednik gospodarskega zbora republiške skupščine Tone Bole, je ta veja močno zastarela, saj so vanjo vlagali v zadnjih dveh letih zelo malo sredstev. Tako so na primer strojne naprave Mariborske tekstilne tovarne kljub nedavni modernizaciji s pomočjo mednarodne banke za obnovo in razvoj izrabljene 87 %. Podobno je tudi v ostalih slovenskih tekstilnih obratih, tako da je razumljivo, da tekstilci ne morejo dosegati nadpovprečnih rezultatov. Kljub temu pa so skoraj vsa podjetja rentabilna in ustvarjajo čisti dohodek.

Vendar pa so bila vsa prizadevanja in vsi ukrepi, ki so jih posamezni delovni kolektivi sprejeli, zaman, ker podjetja kronično ostajajo brez obratnih sredstev. Kupci tekstilnega blaga odlašajo s plačevanjem, tako da morajo proizvajalci nemalokrat čakati na plačilo tudi po leto dni. Tekstilci pa morajo surovine tako uvožene, kot domače, plačati takoj. Nenehni nelikvidnosti ob takšnem načinu ni pomoči.

Na posvetovanju v Mariboru so poslanci poudarili pomen tekstilne industrije v slovenskem gospodarstvu. Prenehati moramo misliti o tem, da je ta stroka že sama po sebi nerentabilna, kajti podatki iz gospodarsko razvitih držav kažejo, da se je tekstilna industrija pri njih uvrstila med najrentabilnejše panoge. Seveda pa bo treba tekstilnim delovnim organizacijam dati ugodnejše pogoje za modernizacijo, proučiti skupaj z bančniki možnosti za večja vlaganja v to industrijsko vejo in bolj stimulirati izvoz, kajti očitno je, da je jugoslovansko tržišče za proizvodne zmogljivosti domače tekstilne industrije že zdavnaj premajhno.

D. P.

VAŽNO OBVESTILO

Referat Edvarda Kardelja na II. kongresu samoupravljavcev Jugoslavije

»Ekonomski in politični odnosi v samoupravni socialistični družbi«

je že izšel v založbi Delavske enotnosti v posebni brošuri. Naročila sprejema uprava ČZP Delavska enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4/II.

Brošuro lahko dobite v upravi Delavske enotnosti, Ljubljana, Dalmatinova 4/I, soba št. 5 ali pa vam jo po naročilu pošljemo po pošti.

Cena brošure je 8 dinarjev.

DELAVSKA ENOTNOST

Glasilo republiškega sveta ZS za Slovenijo, izdaja ČZP Delavska enotnost v Ljubljani. List je bil ustanovljen 20. novembra 1942. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik MILAN POGAČNIK. Naslov uredništva in uprave: Ljubljana, Dalmatinova ul. 4, poštni predal 313/VI, telefon uredništva 316-672, 323-554. Račun pri Narodni banki v Ljubljani, št. NB 501-1-991, devizni račun pri Ljubljanski banki, št. 501-620-7-12100 — Posamezna številka stane 50 N-par — 50 S-din — Naročnina je četrtletna 6,50 N-din — 650 S-din — polletna 13 N-din — 1300 S-din in letna 26 N-din — 2600 S-din — Rokopisov ne vračamo — Poštnina plačana v gotovini — Tiska ČZP »Ljudska pravica« Ljubljana